

Az Európai Unió támogatásával

„Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerző(k) álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Tempus Közalapítvány hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.”

A pünkösdi rózsa (énekes körjáték)

Alsóboldogfalva (Udvarhely)

A pün - kös - di ró - zsa ki - haj - lott az út - ra,
Le is sza - kí - tot - tam, el is her - vasz - tot - tam,
Én é - de - sem, én ked - ve - sem, sza - kít - e - gyet ró - la.
Tej - be, vaj - ba fű - röst - get - tem, és úgy á - pol - gat - tam.

Egymás kezét fogva énekelve körbe haladunk. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba haladva a „Le is szakasztottam” szövegrésznél választ valakit és beveszi a körbe, akivel fordul egyet-kettőt. Az ének végén az marad bent a körbe, akit választott, ő pedig annak a helyére áll. Így folytatódik a játék, amíg meg nem unjuk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

A pünkösdi rózsa, 217-218.o.)

A pünkösdi rózsza (párválasztó körjáték)

(Kis-Küküllő)

A pün - kös - di ró - zsa, ki - haj - lott az út - ra,
Én is szá - kasz - tot - tam, de el - szá - lasz - tot - tam,
Én é - de - sem, én ked - ve - sem, szá - kassz e - gyet ró - la.
I - ci pi - ci sző - ke kis - lány, kapd be, a - kit sze - retsz.
Ezt sze - ret - tem, ezt ked - vel - tem,
Ez az én é - des ked - ve - sem.
Ha pénz vol - na, pen - dül - ne,
Ró - zsa vol - na, te - rül - ne,
Még - is ki - for - dül - na be - lõ - le.

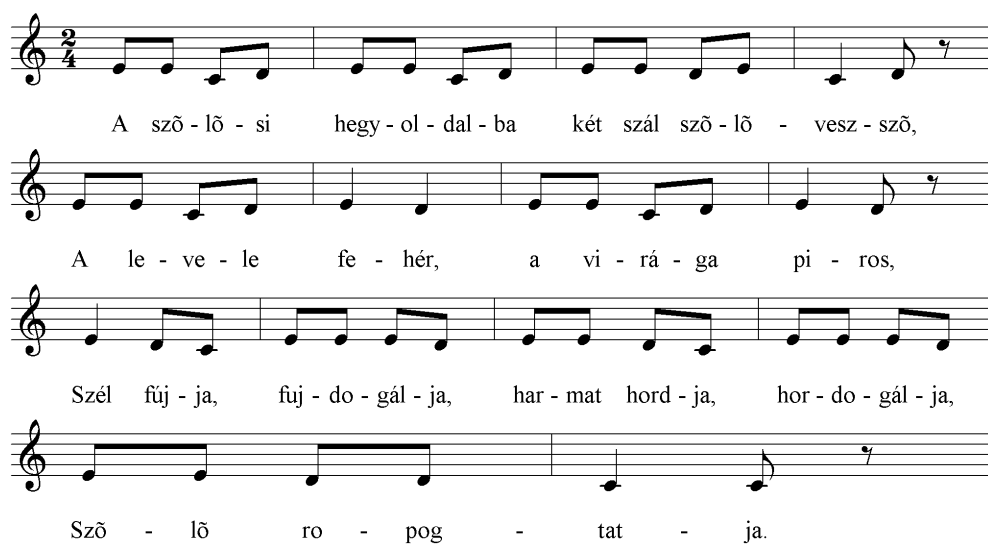
Körbejárva énekelve lányok játsszák. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Ezt szeretem, ezt kedvelem” szövegrésznél kiválaszt valakit a nagykörből, akivel az ének alatt összekapaszkodva forog. (táncol). A következő dallamra a kiválasztott lány marad a körben.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Pünkösdi rózsza, 12 sz., 331.o.)

A szőlősi hegyoldalba (szüreti gyermekdal)

Tunyog (Szatmár)

A sző - lő - si hegy - ol - dal - ba két szál sző - lő - vesz - sző,
A le - ve - le fe - hér, a vi - rá - ga pi - ros,
Szél fűj - ja, fűj - do - gál - ja, har - mat hord - ja, hor - do - gál - ja,
Sző - lő ro - pog - tat - ja.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

51. o., 109. sz.)

Szép csillagos az Ég
Elcsendesült a rét
Ezüstös fényét hinti rád a holdsugár.

Már fújdogál a szél
Egy tücsök hangja kél
Lágy puha fészken elszunnyad
a kismadár.

Bérceken túl a völgyben lenn
A fényes napkorong is elpihen
Hát aludj kedvesem
Álmodj csak csendesen
A tó tükrén az erdő mélyén
csend honol.

Ám toj, totonoj, szívem korponoj (gyermekdal)

Tunyog (Szatmár)

Ám toj, to - to - noj, szí - vem kor - po - noj,
Ti - ke, to - ke, ve - le voj.
A kis ut - cán süt a nap, be - ha - ran - go - zott a pap,
Gye - re, paj - tás a szent ház - ba, öl - töz - zünk fel pap - ru - há - ba,
Úgy kincs, te nagy kincs.
Ám toj, to - to - noj, szí - vem kor - po - noj,
Ti - ke, to - ke, ve - le voj.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

37. o., 83. sz.)

Árva Panna (kitalálós körjáték)

Alsóboldogfalva (Udvarhely)

Ár - va Pan - na hú - gom, m'ért állsz ott az ú - ton,
Most kez - dő - dik a nagy vá - sár Szé - kely - ke - resz - tú - ron.

Én is odamennék, piros kendőt vennék,
De a pénzem elvesztettem, így hát hogy is vennék.

Szegény Árva Panna, segítsünk hát rajta,
Kinek nevét kitalálja, az lesz a jutalma.

Körbe állva énekelünk, és egy kiválasztott kislány „Árva Panna” beáll a kör közepére. A második versszakot csak a kör közepén álló Árva Panna énekli, a harmadikat pedig mindenki. A kiválasztott kislány a dal végén, eltakarja a szemét, és valaki a körből a nevén szólítja: „Árva Panna!”

A hang után ki kell, találja, hogy ki szólította meg. Ha kitalálja, akkor helyet cserélnek, ha nem, ő marad bent és újra kezdjük a játékot.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Árva Panna, 205-206.o.)

Áspis, kerek (pacsit adó)

Magyarlapád (Alsó-Fehér)

Ás - pis, ke - re - kes, kö - nyö - kecs - ke, fű - lecs - ke,
Er - re jár - nak a ci - gá - nyok, itt meg - áll - nak, mu - zsi - kál - nak,
Kuc, kuc, kuc, kuc, kuc!

A kisgyermek tenyerébe az ujjunkkal vonalakat, illetve köröket rajzolunk, a végén pedig belecsapunk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Áspis, kerek, 164-165.o.)

Beli, buba, beli, beli (altató dal)

Válaszút (Kolozs)

The musical score is written on two staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, consisting of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes.

Be - li, bu - ba, be - li, be - li, ku - tya - ság - gal vagy te te - li.

Be - li, bu - ba, pár - ná - ra, ki - csi ku - tya a szal - má - ra.

Amikor a kisbabát el akarjuk altatni, így dalolunk neki.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Beli, buba, beli, beli, 240.o.)

Bújj, bújj itt megyek (helycserés körjáték)

Csávás (Maros)

Bújj, bújj itt me - gyek, tú - zes la - pá - tot vi - szek.
E - gyet szó - lok, ket - tőt szó - lok, har-ma-dik - ra rá - ta - lá - lok.

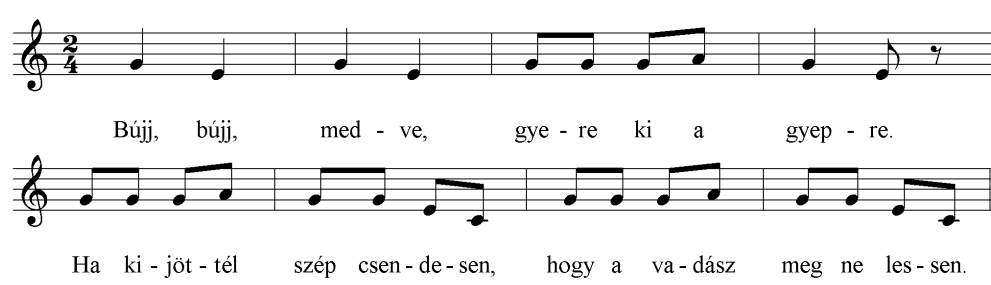
Körbe állva játsszuk. Egy kiválasztott „medve” a kör közepén áll. A körben álló játékosok egymás kezét fogva, énekelve haladnak. A „Harmadikra rátalálok” szövegrésznél a „medve” megfog valakit a nagy körből és helyet cserélnek. A következő játékban az a „medve” akit megfogtak.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

1442 sz., 190.o.)

Bújj, bújj, medve (kaputartós-bújásos játék)

Fele (Maros)

Bújj, bújj, med - ve, gye - re ki a gyep - re.
Ha ki - jöt - tél szép csen - de - sen, hogy a va - dász meg ne les - sen.

Egymás kezét fogva, párosával egymás mögött állunk. Egy játékosnak nincs párja, aki a sor végén álló párból, az egyik játékost kézen fogva, előre bújik és a sor elején ők is kaput tartanak. Aki egyedül maradt a sor végén, most ő választ a hátulsó párból. Addig játsszunk, amíg a gyermekek igénylik, miközben folyamatosan éneklünk.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Bújj, bújj, medve, 1440 sz., 189.o.)

Bújj, bújj, zöld ág (kaputartós-vonulós játék)

Avasújváros (Szatmár)

Bújj, bújj, zöld ág, zöld a le - ve - lecs - ke,
Nyit - va van az a - ran - y - ka - pu, csak búj - ja - tok raj - ta!
1. Új a csiz - mám, most vet - ték, ros - té - lyos a sar - ka,
2. Ki - csin - ke a nyu - lacs - ka, he - gyen völ - gyét befut - ja,
A - zért vet - ték azt ne - kem, hogy ug - rál - jak raj - ta.
A - ga - ra - mat fá - raszt - ja, pa - ri - pá - mat futtat - ja.

Párosával, egymás után haladunk körbe. Egy kiválasztott páros kaput tartva elindul a körrel ellentétes irányba. A kapun aki átbújik, szintén ellentétes irányba indul kaput tartva. A játékot addig játsszuk, amíg mindenki átbújik a kapun és kaputartó lesz.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

145. o., 285. sz.)

Bújj, bújj, zöldellj (kaputartós-vonulósos játék)

Csíkzsentsimon (Csík)

Bújj, bújj, zöl - dellj, zöld le - ve - lecs - ke,
Nyit - va van az a - rany - ka - pu, csak búj - ja - tok raj - ta!

Egymás kezét fogva láncformát alakítunk. A két első játékos kezüket felemelve kaput tart, míg a láncforma másik vége áthúzza a kapun a láncot. A kézfogást nem engedjük el, a végén az egyik kaputartó átfordul a karja alatt. Közben mindenki énekel.

Amikor mindenki átbújt a kapun, a hátulsók, akik eddig a bújást vezették, elsők lesznek és ők tartják a kaput. A láncot most az eddigi kaputartók vezetik.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Bújj, bújj, zöldellj, 192.o.)

Bújj, bújj, zöld ág (kaputartós-vonulósos játék)

Avasújváros (Szatmár)

Bújj, bújj, zöld ág, zöld a le - ve - lecs - ke,
Nyit - va van az a - ran - y - ka - pu, csak búj - ja - tok raj - ta!
1. Új a csiz - mám, most vet - ték, ros - té - lyos a sar - ka,
2. Ki - csin - ke a nyu - lacs - ka, he - gyen völ - gyét befut - ja,
A - zért vet - ték azt ne - kem, hogy ug - rál - jak raj - ta.
A - ga - ra - mat fá - raszt - ja, pa - ri - pá - mat futtat - ja.

Párosával, egymás után haladunk körbe. Egy kiválasztott páros kaput tartva elindul a körrel ellentétes irányba. A kapun aki átbújik, szintén ellentétes irányba indul kaput tartva. A játékot addig játsszuk, amíg mindenki átbújik a kapun és kaputartó lesz.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

145. o., 285. sz.)

Bújj, bújj, zöldellj (kaputartós-vonulósos játék)

Csíkzsentsimon (Csík)

Bújj, bújj, zöl - dellj, zöld le - ve - lecs - ke,
Nyit - va van az a - rany - ka - pu, csak búj - ja - tok raj - ta!

Egymás kezét fogva láncformát alakítunk. A két első játékos kezüket felemelve kaput tart, míg a láncforma másik vége áthúzza a kapun a láncot. A kézfogást nem engedjük el, a végén az egyik kaputartó átfordul a karja alatt. Közben mindenki énekel.

Amikor mindenki átbújt a kapun, a hátulsók, akik eddig a bújást vezették, elsők lesznek és ők tartják a kaput. A láncot most az eddigi kaputartók vezetik.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Bújj, bújj, zöldellj, 192.o.)

Cickom, cickom (párválasztó körjáték)

Arad (Partium)

Cic - kom, cic - kom, va - gyon - e szép lá - nyod?

Va - gyon, va - gyon, de sem - mi - re va - gyon.

Add ne - kem ez - tet, meg - ka - pod ez - tet.

Szi-ta, szi-ta pén-tek, si - ra-lom csü - tör - tők, zab szer - da.

A ka - to - nák re - gi - ment - je i - gen cif - ra,

Ben - ne fo - rog Sán - dor bá - csi, i - gen nyal - ka.

I - ca szí-vem Re-be-ka, Re-be-re-be - re-be-ka, ki Ju - lis - ka!

Kis kor-má-nyom kis me-nyecs-ke, nyi-kor-ga-tós a csiz-mám,
 Nyi-kor-ga-tós a csiz-mám, a-rany-sző-rû pa-ri-pám.
 Jár-jad, ka-kas, jár-jad, há-túl ka-pa-rász-szad. Kur-ta gó-lya, kur-ta gó-lya,
 Men-nél szeb-ben jár-jad! Be-bo-rúlt vi-o-la,
 Ez az ut-ca be-tyá-rok-kal, vá-lo-ga-tott hu-szá-rok-kal,
 He hipp! Hopp! Ha le-e-sel, ka-pasz-kodj! La-pát rotyty!

Egymás kezét fogva körbe haladunk ritmikus járással. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Add nekem eztet” szövegrésznél kiválaszt valakit a nagykörből, akivel az ének végéig táncol. A következő játékban az marad a körben, akit kiválasztott az előző játékos.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Léánykérő, 3 sz., 336.o.)

Cini-cini muzsika (táncoltató)

Csávás (Maros)

Ci - ni - ci - ni mu - zsi - ka, mu - zsi - ka, mu - zsi - ka,
Tán - col a kis Zsu - zsi - ka, Zsu - zsi - ka, Zsu - zsi - ka.
De nin - csen ne - ki pár - ja, e - gye - dül kell, hogy jár - ja.
E - gye - dül, e - gye - dül, a - míg pár - ja nem ke - rül.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

156 sz., 44.o.)

Csigabiga, bújj ki

Beresztelke (Maros-Torda)

Csi - ga - bi - ga, bújj ki, ég a há - zad i - de - ki,
Ha nem bújsz ki, meg - bá - nod, nem le - szek jó ba - rá - tod.

Amikor csigát találunk, ezzel a dallal hívogatjuk ki a házából.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Csigabiga, bújj ki, 238.o.)

Csigabiga, gyere ki

Nagyszalonta (Bihar)

The musical score is written for a single melodic line in 2/4 time. It consists of two staves. The first staff contains the first line of the melody and the lyrics "Csi - ga - bi - ga, gye - re ki, ég a há - zad i - de - ki." The second staff continues the melody with the lyrics "Jön a - pád, jön a - nyád, hoz - za a pi - ros csiz - mát." The melody is simple and repetitive, using eighth and quarter notes. The key signature has one flat (B-flat).

Csi - ga - bi - ga, gye - re ki, ég a há - zad i - de - ki.

Jön a - pád, jön a - nyád, hoz - za a pi - ros csiz - mát.

Amikor csigát találunk, ezzel a dallal hívogatjuk ki a házából.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

54. o., 114. sz.)

84. Csigabiga, dugd ki szarvad (állatmondóka)

Beresztelke (Maros-Torda)

Csi - ga - bi - ga, dugd ki szar - vad, ni - hol jön - nek a ta - tá - rok,
Sós kút - ba vet - nek, on - nét is el - vesz - nek,
Ma - lom - kõ - vel le - nyom - tat - nak, hat ö - kör - rel fel - von - tat - nak.

Amikor csigát találunk, ezzel a dallal hívogatjuk ki a házából.

(A könyvet nem tudom, feltételezem, hogy Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I.kötet
Csigabiga, dugd ki szarvad, 184 sz., 239 o.)

Csipi csóka (kézcsipkedő)

Gyimesközéplak (Csík)

Csi - pi csó - ka, vak - var - júcs - ka,
Jó volt - e a kis - fi - úcs - ka?
Ha nem volt jó kis - fi - úcs - ka,
Fog - ja meg a vak - var - júcs - ka!

Többen, de legalább ketten játsszuk. Összefogjuk a kezünket olyan módon, hogy felváltva egymás fölé tesszük őket. Hüvelyk- és mutatóujjunkkal összecsípjük egymás kézfején a bőrt, s így összefogott kezeinket ütemesen föl-le ritmikusan mozgatjuk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Csipi csóka, 163-164.o.)

Dombon törik a diót (guggolás körjáték)

Csávás (Maros)

Dom - bon tö - rik a di - ót, a di - ót,
Raj - ta visz - sza mo - gyo - rót, mo - gyo - rót.
Tes - sék, ké - rem, meg - be - csül - ni,
És a föld - re le - csü - csül - ni, csüccs!

Egymás kezét fogjuk és énekelve, ritmikusan körbe haladunk. A „Rajta vissza” szövegrésznél irányt váltunk, majd az ének végén a „Csüccs”-re leguggolunk. A játékot addig játsszuk amíg a játékosok igénylik.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Dombon törik a diót, 1428 sz., 183.o.)

Ég a gyertya (helycserés- guggolós körjáték)

Csávás (Maros)

Ég a gyertya ég, el ne a lud - jék.
A - ki lán - got a - kar lát - ni, mind le - gug - gol - jék.

Egymás kezét fogjuk, és énekelve, ritmikusan körbe haladunk. Az ének végén mindenki leguggol. Ha valaki leesik, a kör közepébe kell állnia. Addig marad ott, amíg egy másik leeső játékos ki nem váltja. A játékot addig játsszuk, amíg a játékosok igénylik.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Ég a gyertya, ég 1426 sz., 182. o.)

Egy kis kertet kertelék (körjáték - nevetéstilalom)

Barcaújfalu (Brassó)

Egy kis ker - tet ker - te - lék, mind a - rany - ból ker - te - lék,
Zöld ág, zöld le - vél, pi - ros bo - roz - dá - ja.
Ki - nek lát - tam mo - soly - gá - sát, bí - ró ve - szí a zá - log - ját.

Kuk le! Kuk fel!

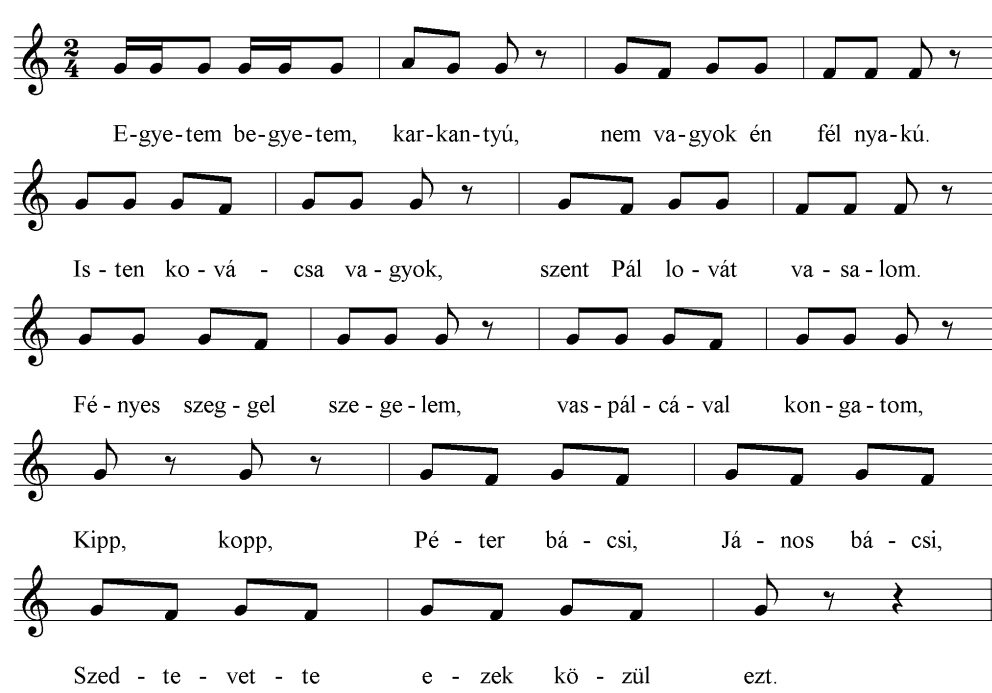
Körbeállva játsszuk, és választunk egy bírót, aki a kör közepére megy. Ezalatt a játékosok énekelve körbehaladnak. Az ének végén a „Kuk le!” szövegrésznél mindenki leguggol, és a „Kuk fel” szövegrésznél mindenki felugrik. Aki elneveti magát attól a bíró zálogot szed, és egy eltakart helyre gyűjti őket. Addig játsszuk a játékot, amíg mindenki zálogot ad, vagy ameddig a játékosok igénylik. A játék végén, minden előre kiválasztott zálog gazdája, (amit a játékosok nem látnak csak a bíró) egy feladat teljesítése után vissza kapja a zálogját. A feladatokat a játékosokkal együtt találjuk ki.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Egy kis kertet kertelék, 214.o.)

Egyetem, begyetem, karkantyú (kiolvasó)

Nagyszalonta (Bihar)

E-gye-tem be-gye-tem, kar-kan-tyú, nem va-gyok én fél nya-kú.

Is - ten ko - vá - csa va - gyok, szent Pál lo - vát va - sa - lom.

Fé - nyes szeg - gel sze - ge - lem, vas - pál - cá - val kon - ga - tom,

Kipp, kopp, Pé - ter bá - csi, Já - nos bá - csi,

Szed - te - vet - te e - zek kö - zül ezt.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

15. o., 40. sz.)

Egy kis kertet kertelék (nevetéstilalom - körjáték)

Barcaújfalu (Brassó)

Egy kis ker - tet ker - te - lék, mind a - rany - ból ker - te - lék,
Zöld ág, zöld le - vél, pi - ros bo - roz - dá - ja.
Ki - nek lát - tam mo - soly - gá - sát, bí - ró ve - szí a zá - log - ját.

Kuk le! Kuk fel!

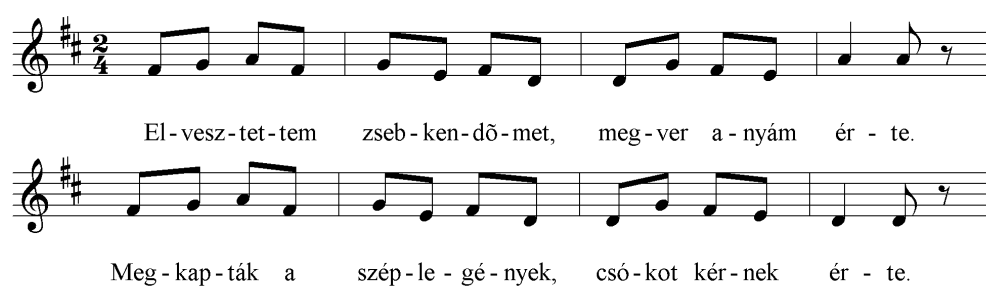
Körbeállva játsszuk, és választunk egy bírót, aki a kör közepére megy. Ezalatt a játékosok énekelve körbehaladnak. Az ének végén a „Kuk le!” szövegrésznél mindenki leguggol, és a „Kuk fel” szövegrésznél mindenki felugrik. Aki elneveti magát attól a bíró zálogot szed, és egy eltakart helyre gyűjti őket. Addig játsszuk a játékot, amíg mindenki zálogot ad, vagy ameddig a játékosok igénylik. A játék végén, minden előre kiválasztott zálog gazdája, (amit a játékosok nem látnak csak a bíró) egy feladat teljesítése után vissza kapja a zálogját. A feladatokat a játékosokkal együtt találjuk ki.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Egy kis kertet kertelék, 214.o.)

Elvesztettem zsebkendőmet (párválasztó körjáték)

Pürkerec (Brassó)

El - vesz - tet - tem zseb - ken - dő - met, meg - ver a - nyám ér - te.
Meg - kap - ták a szép - le - gé - nyek, csó - kot kér - nek ér - te.

Szabad péntek, szabad szombat, szabad szappanozni,
Szabad nékem, a lányoknak egy pár csókot adni.

Lányok, lányok szépek vagytok, szép es az orcátok,
Kertben jártam, angyalt láttam, hasonlít hozzátok.

Fiúk, fiúk szépek vagytok, szép es az orcátok,
Kertben jártam, majmot láttam hasonlít hozzátok.

Körbeállva játszunk, egy kiválasztott kislány a kör közepén áll kezében a zsebkendővel, mialatt a kör ritmikus járással halad körbe. A második szakasz végén, a kör közepén álló lány kiválaszt a nagy körből egy fiút, akinek a nyakába dobja a kendőt, ennél fogva a kör közepére vezeti. A zsebkendőt a földre teríti, és mindketten letérdelve megcsókolják egymást. Majd helyet cserélnek és tovább folytatódik a játék. (Táncos alkalmakkor erre a dallamra, hasonló módon járták a *párnás* táncot is. Ezúttal egymást karon fogva alkották a kört, és a dallam ütemére hármat előre, hármat visszafele léptek. Ezt a táncot a fiatalok és felnőttek együtt táncolták.)

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások

Elvesztettem zsebkendőmet, 285.o.)

Én kis ker - tet ke - ri - tek, ben - ne ró - zsát ül - te - tek,

Zöld ág, zöld le - vél, pi - ros bo - roz - dá - ja.

Ki - nek lát - tam mo - soly - gá - sát, bí - ró ve - szí a zá - log - ját.

Én kis ker - tet ke - ri - tek, ben - ne ró - zsát ül - te - tek,

Zöld ág, zöld le - vél, pi - ros bo - roz - dá - ja.

Érik a meggyfa (párválasztó körjáték)

(Nagy-Küküllő)

É - rik a meggy - fa, haj - lik az á - ga,
A - lat - ta va - gyon, bar - na kis - lány - ka.
Kapt be szí - vem, kapt be, a - kit sze - retsz, kapt be!
Ezt sze - re - tem, ezt ked - ve - lem,
Ez az én é - des ked - ve - sem.
Ha pénz vol-na, meg-pen-dül-ne, ró-zsa vol-na, ki-de-rül-ne, még-is ki-for - dül-na!
Ég a gyer - tyá, ha meg - gyújt - ják,
Mi - kor a szép tán - cot jár - ják.
Jár-jad, jár-jad, jó kis-lány-ka, hogy do-bog-jon ez az út-ca. Állj ki már!

Egymás kezét fogva körbe haladunk ritmikus járással. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Ezt szeretem, ezt kedvelem” szövegrésznél, kiválaszt valakit a nagykörből, akivel az ének végéig táncol. A következő játékban az marad a körben, akit kiválasztott az előző játékos.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Hajlik a meggyfa..., 9 sz., 420.o.)

Érik a meggyfa (párválasztó körjáték)

Újfalu (Moldva)

É - rik a meggy - fa, haj - lik az á - ga,
A - lat - ta haj - lik bar - na kis lány - ka,
Kapt be, szí - vem, kapt be, ha sze - re - ted, kapt be.
Ezt sze - re - tem, ezt ked - ve - lem,
Ez az én é - des ked - ve - sem,
Ha meg - un - ja, ha meg - un - ja, csak a szí - vét szo - mo - rít - ja,
Állj ki már, vi - rág - szál.

Egymás kezét fogva körbe haladunk ritmikus járással. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Ezt szeretem, ezt kedvelem” szövegrésznél, kiválaszt valakit a nagykörből, akivel az ének végéig táncol. A következő játékban az marad a körben, akit kiválasztott az előző játékos.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Érik a meggyfa 2, 220.o.)

Esik az eső (eső gyermekdal)

Válaszút (Kolozs)

E - sik az e - ső, á - zik a me - ző,

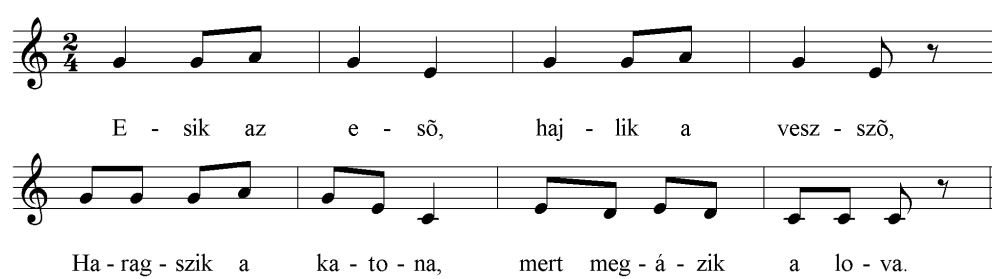
Ha - rag - szik a ka - to - na, mert meg - á - zik a lo - va.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Esik az eső, 233.o.)

Esik az eső (eső - gyermekdal)

Galambod (Maros)

E - sik az e - ső, haj - lik a vesz - ső,
Ha - rag - szik a ka - to - na, mert meg - á - zik a lo - va.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávasi gyermekfolklór

234 sz., 52.o.)

Ettem szőlőt most érik (párválasztó-leánykérő körjáték)

Csávás (Maros)

Et - tem sző - lőt most é - rik, most é - rik, most é - rik.

Buty - ka Er - zsit most ké - rik, most ké - rik, most ké - rik.

Ki - hez ment a le - ve - le? Vi - rág Pis - ta ke - zé - be.

Hej i - ca, ri - ca, ri - ca, hej Pis - ta te!

Kérő: Butykáné asszony, Butykáné asszony, jó napot!

Butykáné: Várnagy uram, fogadom. Mit kerüli, mit fordulja az én házam tájkát?

Kérő: Azt kerülöm, azt fordulom, szép eladó lányát mustrálgatom. S meg is kérem, ha hozzám adja.

Butykáné: Mert az én lányom olyan hecke-ficke, hogy aranypárta nélkül, gyöngykoszorú nélkül ki sem mozdul a kapun.

Kérő: De a maga lánya ne legyen olyan hecke-ficke, mert maholnap a legszegényebb legénynek sem kell.

Butykáné: Minapában itt jártatok, kapum lábát letörtétek, fel is ácsoljátok!

Kérő: Ácsok vagyunk, ácsorogunk, diófából fát faragunk, ingyen aranyozunk.

Butykáné: Hol kaptátok, nagy tolvajok, az aranyat, hogy ingyen aranyoztok?

Kérő: Felmentünk, felmentünk Boldogasszony várába. Kérve kértük, adva adták. Hozd ki, asszony, a leányt!

Körbeállva játsszuk. Kiválasztunk két játékost az egyik a körön belül „Butykáné”, a másik a körön kívül „Kérő” ellentétes irányba halad. A körbe haladó játékosok énekelnek és ritmikus járással mennek. Az ének végén megállnak és elkezdődik a párbeszéd, „Butykáné” és a „Kérő” között. A párbeszéd végén „Butykáné” kiválaszt valakit a nagykörből és átadja a „Kérő”-nek, aki megtáncoltatja, majd kezdődik a játék előlről, új kiválasztott játékosokkal.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Butykáné, 1425 sz., 181-182.o.)

Ettem szőlőt most érik (párválasztó-leánykérő körjáték)

Csávás (Maros)

Et - tem sző - lőt most é - rik, most é - rik, most é - rik.

Buty - ka Er - zsit most ké - rik, most ké - rik, most ké - rik.

Ki - hez ment a le - ve - le? Vi - rág Pis - ta ke - zé - be.

Hej i - ca, ri - ca, ri - ca, hej Pis - ta te!

Kérő: Butykáné asszony, Butykáné asszony, jó napot!

Butykáné: Várnagy uram, fogadom. Mit kerüli, mit fordulja az én házam tájkát?

Kérő: Azt kerülöm, azt fordulom, szép eladó lányát mustrálgatom. S meg is kérem, ha hozzám adja.

Butykáné: Mert az én lányom olyan hecke-ficke, hogy aranypárta nélkül, gyöngykoszorú nélkül ki sem mozdul a kapun.

Kérő: De a maga lánya ne legyen olyan hecke-ficke, mert maholnap a legszegényebb legénynek sem kell.

Butykáné: Minapában itt jártatok, kapum lábát letörtétek, fel is ácsoljátok!

Kérő: Ácsok vagyunk, ácsorogunk, diófából fát faragunk, ingyen aranyozunk.

Butykáné: Hol kaptátok, nagy tolvajok, az aranyat, hogy ingyen aranyoztok?

Kérő: Felmentünk, felmentünk Boldogasszony várába. Kérve kértük, adva adták. Hozd ki, asszony, a leányt!

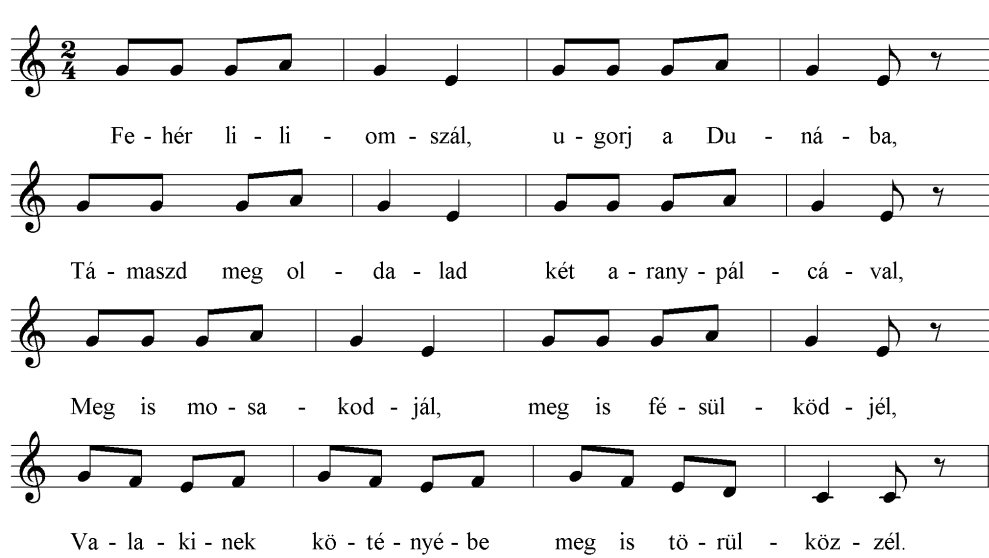
Körbeállva játsszuk. Kiválasztunk két játékost az egyik a körön belül „Butykáné”, a másik a körön kívül „Kérő” ellentétes irányba halad. A körbe haladó játékosok énekelnek és ritmikus járással mennek. Az ének végén megállnak és elkezdődik a párbeszéd, „Butykáné” és a „Kérő” között. A párbeszéd végén „Butykáné” kiválaszt valakit a nagykörből és átadja a „Kérő”-nek, aki megtáncoltatja, majd kezdődik a játék előlről, új kiválasztott játékosokkal.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Butykáné, 1425 sz., 181-182.o.)

Fehér liliomszál (énekes körjáték)

Parajd (Udvarhely)

Fe - hér li - li - om - szál, u - gorj a Du - ná - ba,
Tá - maszd meg ol - da - lad két a - rany - pál - cá - val,
Meg is mo - sa - kod - jál, meg is fés - sül - köd - jél,
Va - la - ki - nek kö - té - nyé - be meg is tö - rül - köz - zél.

Körbeállunk, és egy kiválasztott játékos a kör közepén csípőre tett kézzel „mosakszik”, majd „fésülködik”, végül pedig a körből kiválaszt valakit, akinek a kötényébe „meg is törölközik”, és helyet cserélnek. A következő ének alatt ő lesz a liliomszál, és ő is választ valakit. Így játsszuk a játékot, míg meg nem unjuk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Fehér liliomszál, 218.o.)

Fehér liliomszál (helycserés körjáték)

Fele (Maros)

Fe - hér li - li - om - szál, u - gorj a Du - ná - ba,
Tá - maszd meg ol - da - lad, két a - rany - pál - cá - val.
Meg is mo - sa - kod - jál, meg is fé - sül - köd - jél,
Va - la - ki - nek kö - té - nyé - be, meg is tö - rül - köz - zél.

Körbeállva, énekelve játsszuk. Egy kiválasztott játékos, az „Ugorj a Dunába” szövegrésznél beugrik a körbe. A dal szövegét minden játékos utánzó mozdulatokkal követi. A kör közepén álló játékos a dal végén valakinek a kötényébe jelképesen megtörölközik, akivel helyet cserél és kezdődik előlről a játék. Addig játsszuk, amíg mindenki sorra kerül.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Fehér liliomszál, 1367 sz., 155.o.)

Fehérvári kapitány (leánykérő körjáték)

Csávás (Maros)

Fe - hér - vá - ri ka - pi - tány, ü - ze - ne - tet kül - dött.

Ké - re - ti lá - nyát, szeb - bi - ket, job - bi - kat, kar - csú, ma - ga - sab - bi - kat.

Az én lá - nyom nem el - a - dó, csak a ház - ban ma - ra - dan - dó.

Lics - locs, ko - szo - rú, áll - jál ki te szo - mo - rú!

Körbe állva egymás kezét fogjuk és énekelve, ritmikus járással haladunk. Két kiválasztott játékos, egy a körközepén áll „Anya”, a másik „Kérő” a körön kívül ellentétes irányba halad. Az „Az én lányom nem eladó” szövegrésznél a kör megáll és csak az „Anya” éneklí tovább az éneket. A „Lics-locs” szövegrésztől ritmikus szótagolással kiszámolja az „Anya” az eladó lányt. Akire esik a kiszámolás, az a „Kérő”-vel a körön kívül halad tovább. A játékot addig játsszuk, amíg a „Kérő” mindenkit elvisz.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Fehérvári kapitány, 1424 sz., 181.o.)

Fekete ember játék (ügyességi-fogócska körjáték)

Hosszúfalu (Négyfalu része - Brassó)

Hat – kilenc éves játékos (J) gyermekekkel játsszuk. Kiválasztunk egy „fekete embert”, aki távolabb a csapattól elvonul a „pincébe”. Továbbá választunk egy anyát (A) és egy gyermeket (Gy). Ezután párbeszéd következik:

Gy: Anyuka éhes vagyok!

A: Menj le, a pincében az étel.

A gyermek lemegy a pincébe, ahol a fekete ember megijeszti és viasszalad az anyához.

Gy: Anyuka, a fekete ember a pincében van.

Az anya lemegy a pincébe, de őt a fekete ember nem ijeszti meg, hanem súg neki egy számot (1-10-ig).

J: Hol van a fekete ember?

Gy: A pincébe.

J: Mit eszik?

Gy: Emberhúst.

J: Mit iszik?

Gy: Embervért.

J: Min hál?

Gy: Vaságyon.

J: Hány párnán alszik?

Gy: Kilencen.

Közben az anya feljön a pincéből és a játékosokkal együtt kézen fogva körbe haladnak énekelve, ritmikus járással.

Egy ó - ra el - telt, fe - ke - te em - ber nem jött.
Két ó - ra el - telt, fe - ke - te em - ber nem jött...

Az éneket addig éneklik, amíg elérnek a súgott számig. Ekkor a fekete ember kiugrik a pincéből és a játékosok szanaszét szaladnak. Akit megfog a fekete ember, az lesz a következő játékban a fekete ember.

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások

Feketeember (ördög) játék, 290-291.o.)

Gólya, gólya, gilice (tavaszi gyermekdal)

Beresztelke (Maros - Torda)

Gó - lya, gó - lya, gi - li - ce, mi - től vé - res a lá - bad?

Tö - rök gyer - mek meg - vág - ta, ma - gyar gyer - mek gyó - gyít - ja.

Síp - pal, dob - bal, ná - di he - ge - - dû - vel!

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Gólya, gólya, gilice, 236.o.)

Gyertek, lányok, ligetre (gyermekdal)

Sarkad (Bihar)

Itt a világ közepe, közepe.

Itt árulják a rózsát, a rózsát,

Abból kötnek bokrétát, bokrétát.

Azt is tudom, ki köti, ki köti,

Virág Erzsi kötözi, kötözi.

Az asztalra leteszi, leteszi,

Váci Gabri felveszi, felveszi,

Kalapjához kötözi, kötözi.

Kössed Erzsi máskor is,

Megcsókollak százszor is.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

624. o., 1048. sz.)

Gyí, lovam, Barassóba (höcögtető)

Sepsibükszád (Háromszék)

Gyí, lo - vam, Ba - ras - só - ba, mit ho - zok én Mi - hály - ká - nak,
Csí - pős vesz - szőt, su - ho - gót, rossz gyer - me - kek - nek va - lót,
Hopp, hopp, hopp, hopp, hopp, hopp!

A kicsi gyermekeket térdre ültetve lovagoltatjuk, miközben énekelünk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Gyí, lovam, Barassóba 1, 167.o.)

81. Gyí, lovam, Barassóba (höcögtető)

Gyimesközéplök (Csík)

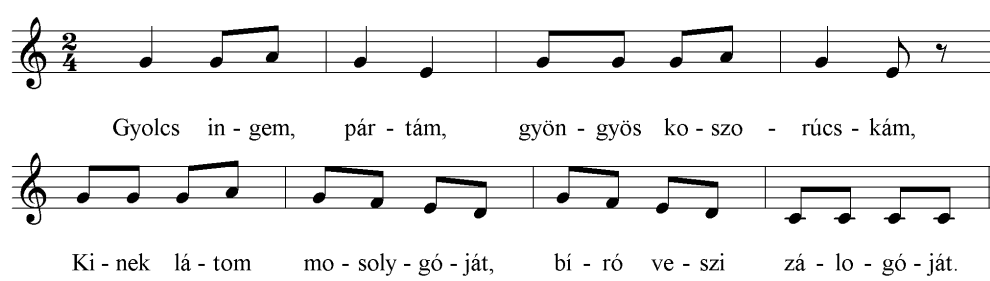
Gyí, lo - vam, Ba - ras - só - ba,
Csen - göt ve - szünk a nya - ká - ra, vé - kony vesz - szőt a li - ká - ra!

A kicsi gyermekeket térdre ültetve lovagoltatjuk, miközben énekelünk. A „vékony vesszőt a likára” szövegrésznél kicsit megsuppogtatjuk a gyermek fenekét.

(A könyvet nem tudom, feltételezem, hogy Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I.kötet
Gyí, lovam, Barassóba 2, 63 sz.,168 o.)

Gyolcs ingem, pártám (körjáték - nevetéstilalom)

Andrásfalva (Bukovina)

Körbeállva játsszuk, és választunk egy bírót, aki a kör közepére megy. Ezalatt a játékosok énekelve körbehaladnak. Az ének végén mindenki leguggol. Aki elneveti magát attól a bíró zálogot szed, és egy eltakart helyre gyűjti őket. Addig játsszuk a játékot, amíg mindenki zálogot ad, vagy ameddig a játékosok igénylik. A játék végén, minden előre kiválasztott zálog gazdája, (amit a játékosok nem látnak csak a bíró) egy feladat teljesítése után visszakapja a zálogját. A feladatokat a játékosokkal együtt találjuk ki.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Gyolcs ingem, pártám, 215.o.)

Haj, rétes, béles (vonulósos játék)

Tunyog (Szatmár)

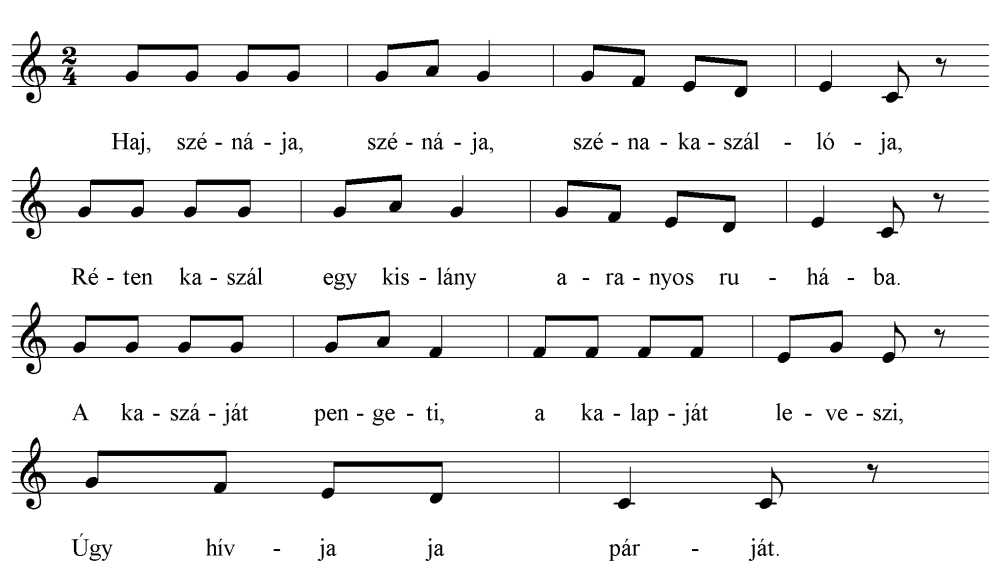
Egymás kezét fogva, ritmikus járással haladunk. Majd tetszés szerint térformát alkotunk, rétest formálva betekerjük a sort és az ének végén leguggolunk.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

21. o., 54. sz.)

Haj, szénája, szénája (párválasztó körjáték)

Köröstárkány (Bihar)

Haj, szé - ná - ja, szé - ná - ja, szé - na - ka - szál - ló - ja,
Ré - ten ka - szál egy kis - lány a - ra - nyos ru - há - ba.
A ka - szá - ját pen - ge - ti, a ka - lap - ját le - ve - szí,
Úgy hív - ja ja pár - ját.

Körbejárva, énekelve játsszuk. Egy kiválasztott kislány a kör közepén ellentétes irányba halad. Az ének végén kiválaszt egy fiút, akivel az ének alatt kézen fogva forognak. A következő dallamra mindketten új párt választanak és így folytatódik a játék. Addig játsszuk, míg mindenki megtalálja a párját.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

685. o., 1152. sz.)

Hatan vannak a mi lúdaink (párválasztó körjáték)

Csávás (Maros)

Ha - tan van - nak a mi lú - da - ink;

Há - rom szür - ke, há - rom fe - ke - te.

Gú-nár, gú-nár, li-ba-gú-nár, gú-nár az e - le - je, sza-bad a me - ze - je.

Ki - nek nin - csen pár - ja, az lesz a gú - nár - ja.

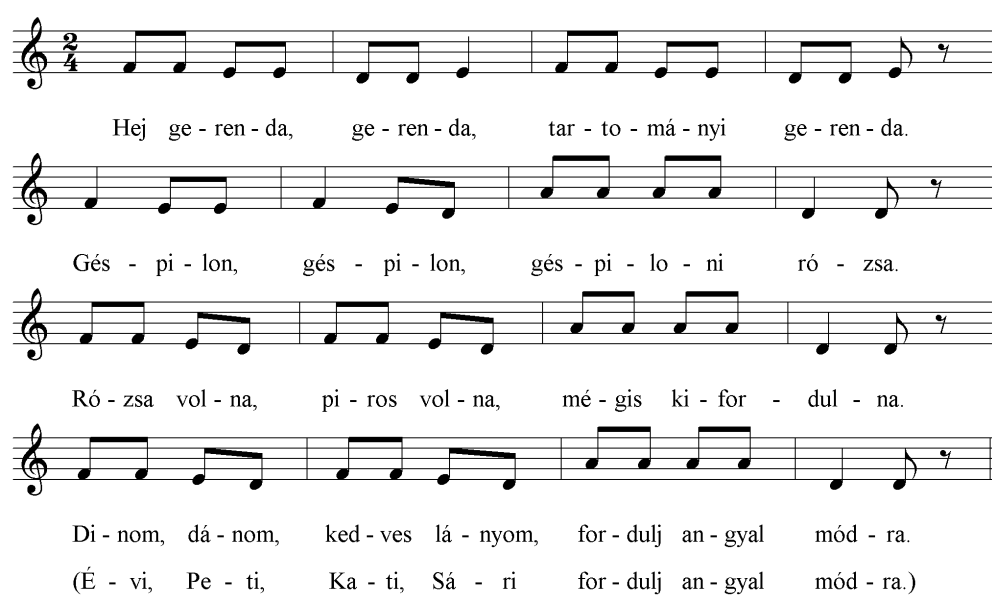
Párossával egymás kezét fogjuk, és énekelve körbe haladunk. Egy játékos kinek nincsen párja, a kör közepén áll. Az ének végén, egy taps jelzésre, új párt választ mindenki. A játék ismétlésekor az áll egyedül a kör közepén, akinek nem jutott pár. Addig játsszuk a játékot, amíg a gyermekek igénylik.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Hatan vannak, 1422 sz., 179.o.)

Hej gerenda, gerenda (kifordulós körjáték)

Galambod (Maros)

Hej ge - ren - da, ge - ren - da, tar - to - má - nyi ge - ren - da.

Gés - pi - lon, gés - pi - lon, gés - pi - lo - ni ró - zsa.

Ró - zsa vol - na, pi - ros vol - na, mé - gis ki - for - dul - na.

Di - nom, dá - nom, ked - ves lá - nyom, for - dulj an - gyal mód - ra.

(É - vi, Pe - ti, Ka - ti, Sá - ri for - dulj an - gyal mód - ra.)

Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. A játékvezető a kör közepén áll és a „Dinom, dánom” szövegrésztől csak ő énekli az éneket. Akinek a nevét énekli és rámutat, az kifelé fordul a körből és a többiek kezét fogva így halad tovább. A gyermekek nevét sorba énekli és addig tart a játék amíg mindenki ki fordul.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Hej gerenda, gerenda, 1434 sz., 186.o.)

Hej, ruca máca (kör-kaputartós-vonulós játék)

Gerendkeresztúr (Maros)

Hej ru - ca má - ca, hej ru - ca má - ca,
Én é - de - sem Ko - vács Zsu - zsa, for - dul - jon meg hát - ra!

A lányok egymás kezét fogva énekelve körbejárnak. A „Forduljon meg hátra” szövegrésznél sorba kifordulnak. Amikor mindenki kifordult, egy kiválasztott játékos megszakítva a kört, a mellette álló játékoskal kezüket felemelve kaput tartanak, míg a láncforma másik vége áthúzza a kapun a láncot. A kézfogást nem engedjük el, a végén az egyik kaputartó átfordul a karja alatt.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Hej rucza mácza..., 1 sz., 158.o.)

The image shows a musical score for two staves in 4/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff also has a treble clef and the same key signature, with a similar melodic line. The lyrics are in Hungarian and are written below the notes.

Hess pá - va, hess pá - va, ki - rály - né pá - vá - ja!

Ha én pá - va vol - nék, jó reg - gel fel - kel - nék.

86. Hinta, palinta (hintáztató)

Esztelnek

Hin-ta, pa-lin-ta, zöld er-dő-be ma-dár-ka, mi-vel me-gyünk u-tán-na?

Síp - pal, dob - bal, ná - di he - ge - dû - vel.

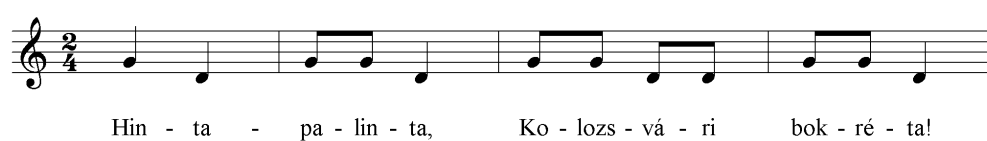
A hátán fekvő kisbabát a két karunkon átfektetve, énekelve ringatjuk.

(Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken

39. sz., 170. o.)

82. Hinta-palinta (ülőhint)

Zentelke (Kolozs)

Hintázás közben énekeljük.

(A könyvet nem tudom, feltételezem, hogy Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I.kötet
Hinta-palinta, 64 sz.,168 o.)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Erzsébet asszony (vonulósos körjáték)

Andrásfalva (Bukovina)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Er - zsé - bet ass - szony?

Itt já - rok, itt ke - lek, szép lá - nyo - kat ke - re - sek,
sza - bad - ka - i pi - a - con
al - mát á - rul egy ass - szony,

Et - tem is be - lõ - le, na - gyon jó - í - zű volt.
Vet - tem is be - lõ - le,

Most már ev - vel el - me - he - tünk,
So - ha visz - sza nem jö - he - tünk.

A - pá - tok - nak, a - nyá - tok - nak sár - ga sar - kan - tyú - ja,

Lány' - tok - nak, le - gény' - tek - nek, gyön - gyös ko - szo - rú - ja.

Egymás kezét fogva énekelve körbejárunk. Egy kiválasztott kérő, a körön kívül ellentétes irányba halad. Akit a kérő megérint, azt kézenfogva magával viszi. A játékot addig játsszuk, amíg a kérő mindenkit magával viszi.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet)

Hol jársz, hol kelsz, 225-226.o.)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Erzsébet asszony (vonulósos körjáték)

Csávás (Maros)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Er - zse - bet ass - szony?

Itt já - rok, itt ke - lek, lá - nyo - kat ke - re - sek.

Szeb - bi - ket, job - bi - kat, kar - csú, ma - ga - sab - bi - kat.

Jöjj ka - rom - ba, Ka - ti lá - nyom mi már in - nen el - me - gyünk,

Töb - bet visz - sza se jö - vünk.

Egymás kezét fogva énekelve körbe járunk. Egy kiválasztott lány „Nagy Erzsébet asszony” a körön kívül ellentétes irányba halad. A „Jöjj karomba” szövegrésznél akit megérint, azt kézen fogva magával viszi. A játékot addig játsszuk, amíg „Nagy Erzsébet asszony” mindenkit magával visz.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Hol jársz, hol kelsz?, 1423 sz., 180.o.)

Hold, hold, fényes hold (bújós-vonulós játék)

Csávás (Maros)

Hold, hold, fé - nyes hold, fé - nyes ka - pu zár - ja,
Nyisd ki ka - pud, Ger - gely gaz - da, vá - mot a - dok rá - ja.
Vá - mot a - dok rá - ja, csak bú - jok át ná - lad,
Ha nem hi - szed Ger - gely gaz - da, ne en - gedj át raj - ta.

Gergely gazda: Mi a kaputok váltsága?

Kaputartók: Egy fiú (egy lány)

Kiválasztunk két játékost, akik kézen fogva kaput tartanak. A többi játékos énekelve át bújik a kapun, majd vonulósos formában tovább haladnak. Az ének végén a kapu lezárul és kezdődik a párbeszéd. A vámba kapott játékosok két csoportba állnak a két kaputartó háta mögé. Majd egymás derekát erősen fogva, a kaputartók egymással szemben, a két sor megpróbálja elhúzni egymást. Akinek ez sikerül, az a csoport lesz a győztes.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Hold, Hold, 1439 sz., 189.o.)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Erzsébet asszony (vonulósos körjáték)

Csávás (Maros)

Hol jársz, hol kelsz, Nagy Er - zse - bet ass - szony?

Itt já - rok, itt ke - lek, lá - nyo - kat ke - re - sek.

Szeb - bi - ket, job - bi - kat, kar - csú, ma - ga - sab - bi - kat.

Jöjj ka - rom - ba, Ka - ti lá - nyom mi már in - nen el - me - gyünk,

Töb - bet visz - sza se jö - vünk.

Egymás kezét fogva énekelve körbe járunk. Egy kiválasztott lány „Nagy Erzsébet asszony” a körön kívül ellentétes irányba halad. A „Jöjj karomba” szövegrésznél akit megérint, azt kézen fogva magával viszi. A játékot addig játsszuk, amíg „Nagy Erzsébet asszony” mindenkit magával visz.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Hol jársz, hol kelsz?, 1423 sz., 180.o.)

Hopp, mókuska, mókuska (szökdelő játék)

Avasújváros (Szatmár)

Hopp, mó-kus-ka, mó-kus-ka, vé-kony, kar-csú Ma-ris-ka,
A ve-re-bek tán-ca, a pa-pok-nak rán-ca.

Most jövök az erdőről, a zöld erdő, mezőről,

Addig szökdécseltem, míg idáig értem.

Az ének alatt ütemesen szökdécselve tapsolunk, magunk előtt és a hátunk mögött váltakozva.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

245. o., 458. sz.)

Hova jártál, Szent Erzsébet? (vonulósos körjáték)

Andrásfalva (Bukovina)

Ho - va jár - tál, Szent Er - zsé - bet? In - nen - on - nan a - lul - ra.

Lányt jöt - tem ké - ret - ni, kar - csú ma - ga - sab - bi - kat.
Szeb - bi - ket, job - bi - kat,

A mi lá - nyunk nem el - a - dó,

Csak a ház - ban il - lan - dó, csak a ház - ban il - lan - dó.

Ki sem mer - jük bo - csáj - ta - ni,

Száz a - rany - gyû - rû nél - kül, száz a - rany - gyû - rû nél - kül.

Egy hin - tó - ba' hat ló le - gyen, ta - nulj em - ber - sé - get!
Mind a hat ló szé - len le - gyen,
Kar ke - zem - be, Ma - ri lá - nyom,

Egymás kezét fogva énekelve körbejárunk. Egy kiválasztott kérő, a körön kívül ellentétes irányba halad. Akit a kérő megérint, azt kézenfogva magával viszi. A játékot addig játsszuk, míg a kérő mindenkit magával visz.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Hova jártál, Szent Erzsébet, 226-227.o.)

Húzzad, húzzad magadat (páros forgójáték)

Parajd (Udvarhely)

Húz - zad, húz - zad ma - ga - dat, én is hú - zom ma - ga - mat,
Szél fúj - ja pánt - li - ká - mat, kapd meg, szel - lő, a szok - nyá - mat!

Ketten keresztbe összefogott kézzel, felsőtestünket hátrafesztve egymást kiegyensúlyozva forgunk, miközben folyamatosan éneklünk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Húzzad, húzzad magadat, 183.o.)

Itt a fű, itt a fű (párválasztó körjáték)

Fele (Maros)

Itt a fű, itt a fű, itt a lá - bam al - latt,
El - vesz - tet - tem ba - rát - né - mat, de már meg - ta - lál - tam.
Ez a szép ru - hás lány, ez ne - kem na - gyon tet - szik.
fi - úcs - ka,
For - dulj e - gyet, hadd lás - sam, te le - szel a ba - rá - tom.
Így - úgy, nem bá - nom, te le - szel a ba - rá - tom.

Körbejárva, énekelve játsszuk. Egy kiválasztott kislány a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Ez a szép ruhás lány (fiúcska)” szövegrésznél a kiválasztott játékos párt választ a körből (lányok fiúkat és a fiúk lányokat), akivel kézen fogva forognak. Az „Így-úgy, nembánom” szövegrésznél, a nagy kör megáll és tapsolja a ritmust, mialatt a körben forgó játékosok kifordítják egymást. A következő dallamra mindketten új párt választanak és így folytatódik a játék. Addig játsszuk, míg mindenki megtalálja a párját.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Zöld fű, zöld fű, 1371 sz., 157.o.)

János napi köszöntő

Csernátfalu (Négyfalu része - Brassó)

1. Fenn az é-gen van egy csil-lag, a - mely o-lyan szé-pen csil-log.
2. E - zer bo-csá - na - tot ké-rünk, hogy ab - la - kid a - lá jöt-tünk.

Fine

Já - nos ab - la - ká - ra mu - tat, el - ta - lál - tuk itt az u - tat.
E - zer bo - csá - na - tot, so - kat, Él - jél sok Já - nos na - po - kat.

Ne ve - gyé - tek rossz né - ven, hogy el - jöt - tünk,

Is - ten tud - ja, hogy még - egy - szer jö - he - tünk?

Tisz - tel - jük a há - zi - gaz - dát, meg a ked - ves gaz - dasz - szo - nyát,
D.C. al Fine

E - zer - szer, meg e - zer - szer.

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások)

János napi köszöntő, 367.o.)

Az ének után, a felköszöntők egyike névnapköszöntőt mond:

Jó érzéssel eltelve,
Szívünket égre emelve,
Ezer áldást mondunk reád,
Hogy megérted neved napját.
Élj még számos esztendőbe,
Pároddal boldog időkbe,
Ahány csillag van az égen,
Annyi áldás te lelken.
Ahány fűszál van a réten,
Annyi áldás te fejedben.
Százszor és százszor mondom, légy boldog! Éljen!

Tatrang

Most, amidőn megérted neved napját,
Ne essék terhedre, hogy eljöttünk tehozzád.
Szívünknek legelsőbb, legforróbb vágya,
Legyen békesség a te házad tanyája.
A szerencse mindig a karján hordozzon,
Egészség, boldogság lágy öliben ringasson.
Az áldás téged ne kerüljön soha,
Legyen tele nálad a csűr, pince, kamra,
Hogy ne légy a gondnak és bánatnak fia,
Az édes gyermekid járjanak kedvedbe,
No még valami, a pénzes erszénke
Ne legyen az tehozzád soha mostoha.
Szomszéd, koma, rokon mindenből részt vegyen,
Ezt kívánjuk tiszta szívből,
Éljen István, éljen!

Tatrang

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások

Köszöntő, 367-368.o.)

Katicabogár, repülj el (gyermekdal)

Gyimesfelsőlok – Ugrapataka (Csík)

Ka - ti - ca - bo - gár, re - pülj el, jön a - nyád a sep - rû - vel!

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Katicabogár, repülj el, 238.o.)

83. Katicabogárka, repülj el (állatmondóka)

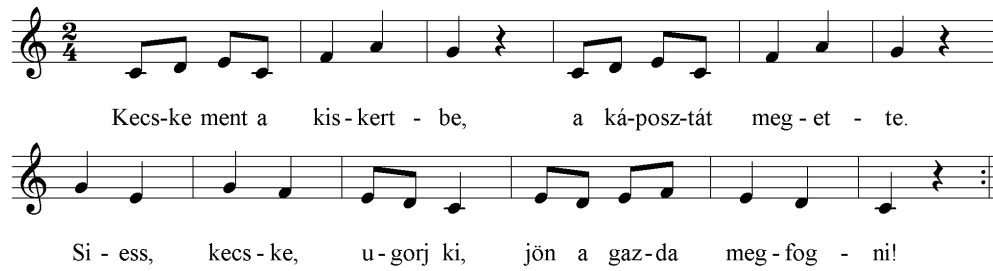
Beresztelke (Maros-Torda)

Ka - ti - ca - bo - gár - ka, re - pülj el, re - pülj el,
Jön a - nyád a sep - rû - vel!

(A könyvet nem tudom, feltételezem, hogy Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I.kötet
Katicabogárka, repülj el, repülj el, 180 sz., 237 o.)

Kecske ment a kiskertbe (ügyességi-fogócska körjáték)

Parajd (Udvarhely)

Gazda: Kapáltad-e?

Kecske: Kapálom.

Gazda: Öntözted-e?

Kecske: Öntöztem.

Gazda: Akkor kijöhetsz!

Kecske: Akkor bejöhetsz!

Egymás kezét fogva, énekelve körbejárunk. Kiválasztunk egy *kecskét*, aki a kör közepére áll, és egy *gazdát*, aki a körön kívül áll. A párbeszéd után, a gazda elkezd kergetni a kecskét, akinek a körben álló játékosok kaput tartva segítenek. Ha a gazda megfogja a kecskét, akkor beáll a körbe és a kecske gazda lesz. A következő játékra másik kecskét választunk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Kecske ment a kiskertbe, 189.o.)

Kerem borsó (guggolós körjáték)

Csíkszentsimon (Csík)

Ke - rem bor - só, hull a bor - só,

Min - den kert - be egy szem bor - só,

Ku - co - ri má - mi!

Egymás kezét fogva, énekelve körbejárunk. A „Kucori” szövegrésznél leguggolunk, aki elesik az kiáll a játékból. A végére csak egy játékos marad és újra kezdjük a játékot.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Kerem borsó, 179.o.)

Keringő bába (guggolós körjáték)

Válaszút (Kolozs)

Ke - rin - gö bá - ba, bújj a ka - ma - rá - ba,

Edd meg a szil - vát, köpd ki a mag - ját, csüccs!

Egymás kezét fogva, énekelve körbejárunk. A „csüccs” szövegrésznél leguggolunk, majd a következő ének alatt menetirányt is válthatunk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Keringő bába, 179.o.)

Kert alatt künn a gacsi (páros-szökdelő)

Avasújváros (Szatmár)

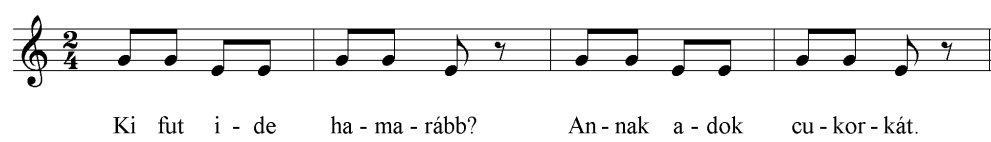
Párossával keresztbe tett kézzel szökdelve ritmikusan ugrálunk, majd az ének végén irányt váltunk.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

440. o., 739. sz.)

85. Ki fut ide hamarább? (járási tanító)

Esztelnek

Amikor már szaladni is tud a gyermek, a hazaérkező szülő így hívogatja gyermekét.

(Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken

46. sz., 172. o.)

Kis kacska fürdik (párválasztó körjáték)

Istensegíts (Bukovina)

Kis ka - csa für - dik fe - ke - te tó - ba'
Any - já - hoz ké - szül Len - gyel or - szág - ba.

Le - ve - li - be kis me - nyecs - ke, ö - lelj, a - kit sze - retsz.

Ezt sze - re - tem, ezt ked - ve - lem,
Ez az én é - des ked - ve - sem,

Hopp, i - de dom-bos, hopp, to - va mocs-kos, co - ki vén bocs - ko - ros.

A Ci - li-nek ud-va-rán, ud-va-rán, min-den-fé-le do - bo - gán, do - bo - gán,
An-nak ad-juk a le-ányt, a le-ányt, ki fel-kö-ti a kard-ját, a kard-ját.

Én fel-kö-töm kar - do-mat, kar - do-mat, add ne-kem a lá - nyo-dat, lá - nyo-dat.

Lá - nyok ül - nek a to - rony - ba' a - rany - ko - szo - rú - ba',
O - da - jár - nak a le - gé - nyek sár - ga sar - kan - tyú - ba'.

Ha jó lá - nyok vol - ná - tok, né - künk kö - szön - né - tek,
Sár - ga se - lyem szok - nyá - to - kat föl sem e - mel - né - tek.

Cid - rom, bod - rom, sár - ga bo - do - rom,
Cid - rom, bod - rom, sár - ga bo - do - rom.

Körbejárva énekelve játszunk. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az „Ezt szeretem, ezt kedvelem” szövegrésznél kiválaszt valakit a nagykörből (fiúk lányokat, a lányok pedig fiúkat), akivel az ének alatt kézen fogva forog. (táncol) A következő dallamra mindketten új párt választanak és így folytatódik a játék. Addig játszunk, amíg mindenki megtalálja a párját.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Kis kacska fürdik 2, 223-224.o.)

Kiskarácsony, nagykarácsony

Kis - ka - rá - csony, nagy - ka - rá - csony,
Nagy - ka - rá - csony éj - sza - ká - ja,
Kis - ded Jé - zus, a - rany - al - ma,

Ki - sült - e már a ka - lá - csom?
Krisz - tus Jé - zus szü - le - té - se.
Bol - dog - sá - gos Szûz az any - ja,

Ha ki - sült már, i - de vé - le,
Szûz Má - ri - a é - des - any - ja,
Fo - gadj min - ket ol - tal - mad - ba,

Hadd e - gyem meg me - le - gé - be.
Mely gon - do - san á - pol - gat - ja.
Ve - zess bé szent haj - lé - kod - ba.

Kiskarácsony, nagykarácsony

Kis - ka - rá - csony, nagy - ka - rá - csony,
Nagy - ka - rá - csony éj - sza - ká - ja,
Kis - ded Jé - zus, a - rany - al - ma,

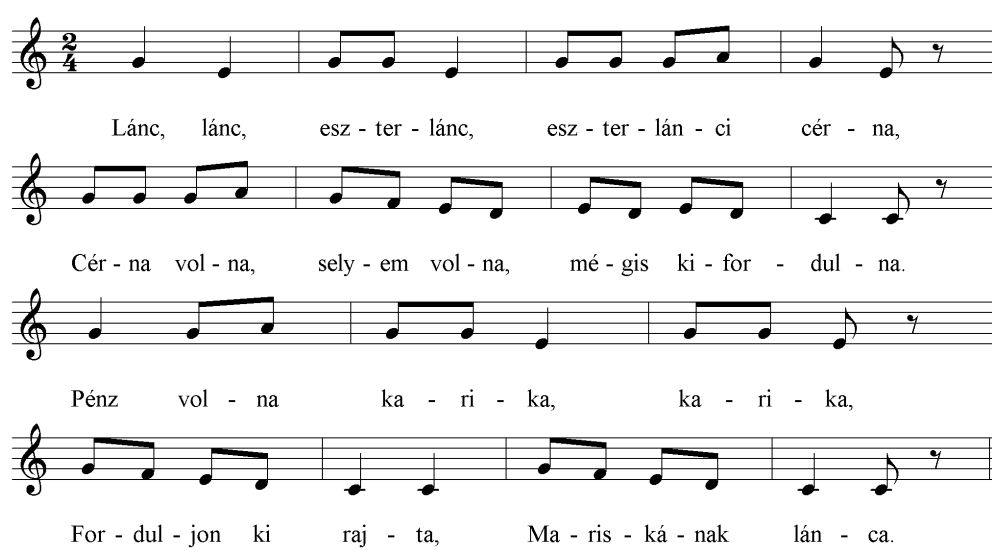
Ki - sült - e már a ka - lá - csom?
Krisz - tus Jé - zus szü - le - té - se.
Bol - dog - sá - gos Szûz az any - ja,

Ha ki - sült már, i - de vé - le,
Szûz Má - ri - a é - des - any - ja,
Fo - gadj min - ket ol - tal - mad - ba,

Hadd e - gyem meg me - le - gé - be.
Mely gon - do - san á - pol - gat - ja.
Ve - zess bé szent haj - lé - kod - ba.

Lánc, lánc, eszterlánc (kifordulós körjáték)

Avasújváros (Szatmár)

Lánc, lánc, esz - ter - lánc, esz - ter - lán - ci cér - na,
Cér - na vol - na, sely - em vol - na, mé - gis ki - for - dul - na.
Pénz vol - na ka - ri - ka, ka - ri - ka,
For - dul - jon ki raj - ta, Ma - ris - ká - nak lán - ca.

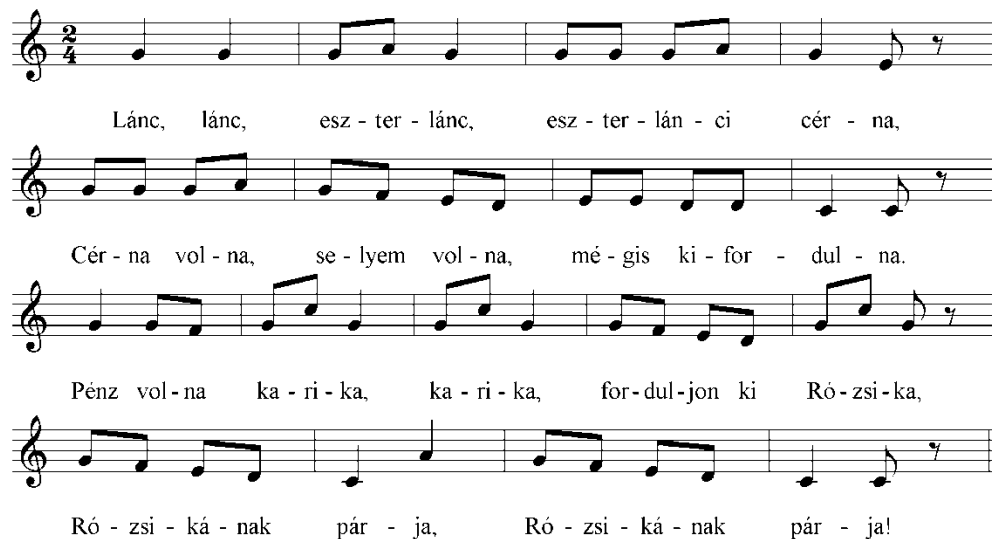
Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. Amikor az ének végéhez érkezőnk, valakinek a saját nevét mondjuk. Ezalatt a megnevezett játékos kifelé fordul a körből és úgy halad tovább. Ha a körben többen vannak azonos nevű játékosok, akkor mindenki kifordul. A gyermekek nevét sorba énekeljük és addig tart a játék, amíg mindenki sor kerül.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermejjátékok

158. o., 302. sz.)

Lánc, lánc, eszterlánc (kifordulós körjáték)

Körösfő (Kolozs)

Lánc, lánc, esz - ter - lánc, esz - ter - lán - ci cér - na,
Cér - na vol - na, se - lyem vol - na, mé - gis ki - for - dul - na.
Pénz vol - na ka - ri - ka, ka - ri - ka, for - dul - jon ki Ró - zsi - ka,
Ró - zsi - ká - nak pár - ja, Ró - zsi - ká - nak pár - ja!

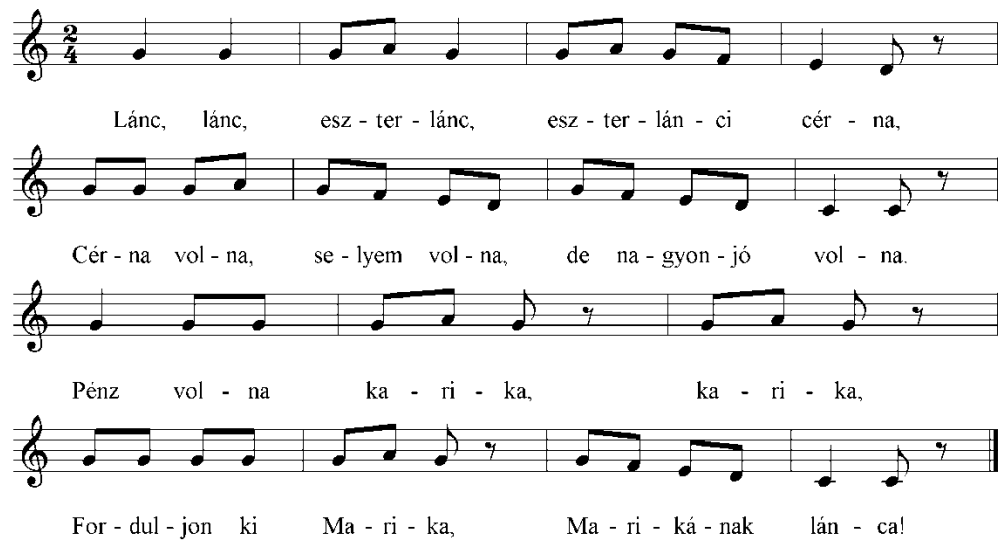
Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. Amikor a „Rózsika” szövegrészhez érkezünk, valakinek a saját nevét mondjuk. Ezalatt a megnevezett játékos kifelé fordul a körből és úgy halad tovább. Ha a körben többen vannak azonos nevű játékosok, akkor mindenki kifordul. A gyermekek nevét sorba énekeljük és addig tart a játék, amíg mindenki sor kerül.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Lánc, lánc, eszterlánc 1., 180.o.)

Lánc, lánc, eszterlánc (kifordulós körjáték)

Gyimesközéplak (Csík)

Lánc, lánc, esz - ter - lánc, esz - ter - lán - ci cér - na,
Cér - na vol - na, se - lyem vol - na, de na - gyon - jó vol - na.
Pénz vol - na ka - ri - ka, ka - ri - ka,
For - dul - jon ki Ma - ri - ka, Ma - ri - ká - nak lán - ca!

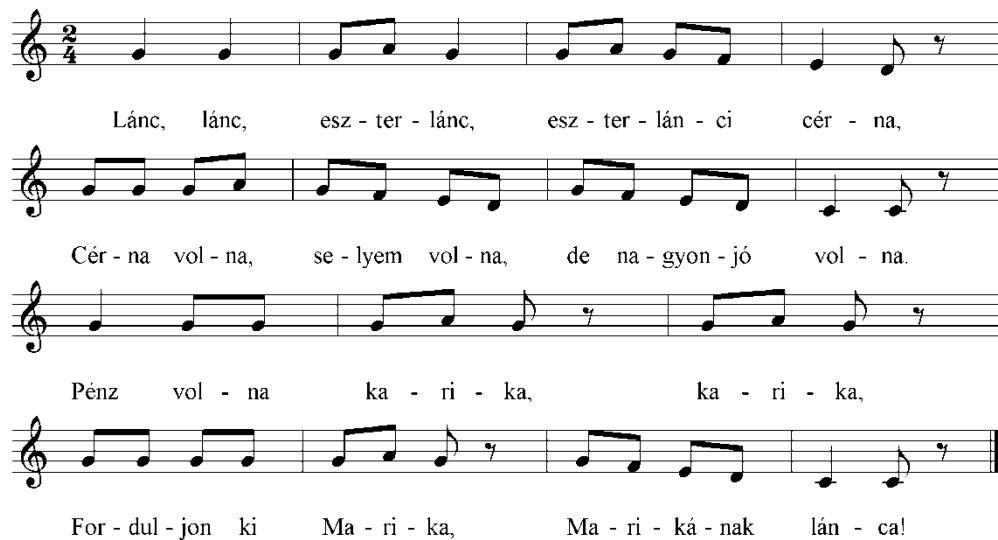
Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. Amikor a „Marika” szövegrészhez érkezünk, valakinek a saját nevét mondjuk. Ezalatt a megnevezett játékos kifelé fordul a körből és úgy halad tovább. Ha a körben többen vannak azonos nevű játékosok, akkor mindenki kifordul. A gyermekek nevét sorba énekeljük és addig tart a játék, amíg mindenki sor kerül.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Lánc, lánc, eszterlánc 2., 181.o.)

Lánc, lánc, eszterlánc (kifordulós körjáték)

Gyimesközéplak (Csík)

Lánc, lánc, esz - ter - lánc, esz - ter - lán - ci cér - na,
Cér - na vol - na, se - lyem vol - na, de na - gyon - jó vol - na.
Pénz vol - na ka - ri - ka, ka - ri - ka,
For - dul - jon ki Ma - ri - ka, Ma - ri - ká - nak lán - ca!

Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. Amikor a „Marika” szövegrészhez érkezünk, valakinek a saját nevét mondjuk. Ezalatt a megnevezett játékos kifelé fordul a körből és úgy halad tovább. Ha a körben többen vannak azonos nevű játékosok, akkor mindenki kifordul. A gyermekek nevét sorba énekeljük és addig tart a játék, amíg mindenki sor kerül.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Lánc, lánc, eszterlánc 2., 181.o.)

Lóg a lába, lóg (láblóbáló)

Parajd (Udvarhely)

Lóg a lá - ba, lóg a,
 Nin - csen sem - mi dol - ga,
 Mert ha dol - ga vol - na,
 A lá - ba nem lóg - na!

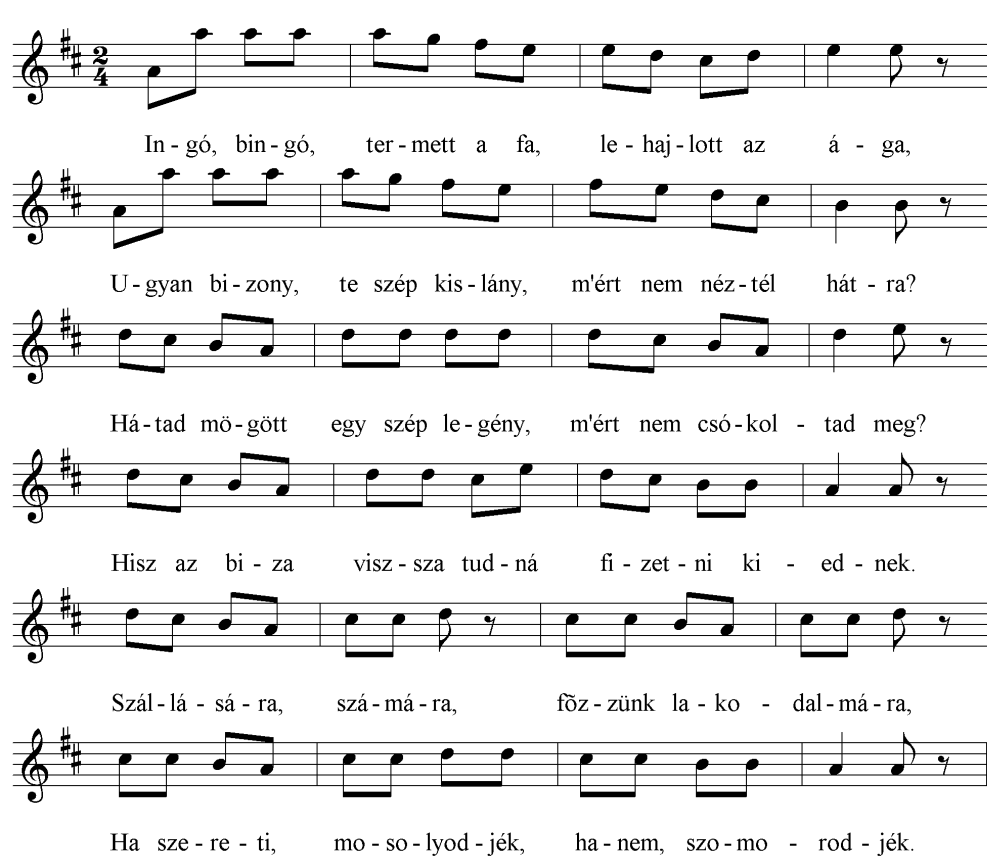
A kisgyermeket, amikor már tud ülni, a székre vagy asztalra ültetjük. Megfogjuk a két lábát és ritmikusan (negyed löktetésre) , előre-hátra lóbáljuk, miközben énekelünk.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Lóg a lába lóga, 165.o.)

Mit adsz a lovamnak? (ügyességi-párválasztó játék)

Ürmös (Brassó)

In - gó, bin - gó, ter - mett a fá, le - haj - lott az á - ga,
U - gyan bi - zony, te szép kis - lány, m'ért nem néz - tél hát - ra?
Há - tad mö - gött egy szép le - gény, m'ért nem csó - kol - tad meg?
Hisz az bi - za visz - sza tud - ná fi - zet - ni ki - ed - nek.
Szál - lá - sa - ra, szá - má - ra, főz - zünk la - ko - dal - má - ra,
Ha sze - re - ti, mo - so - lyod - jék, ha - nem, szo - mo - rod - jék.

Serdülő gyermekekkel játszunk. Kiválasztunk egy fiút, aki székre ülve egy kislány elé lovagol. Ezalatt a többi lány és fiú énekel. Az ének után a széken lovagoló fiú mondja az általa kiválasztott lánynak:

- F: Mit adsz a lovamnak?
- L: Szénát, zabot a lovadnak, szeretődöt magadnak.

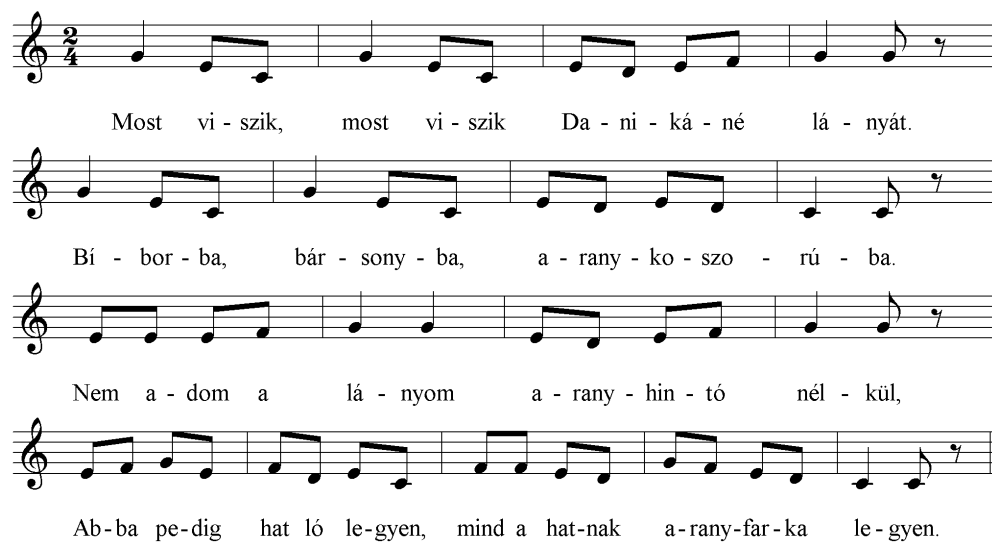
Ekkor a lány a fiú ölébe ül és így lovagolnak a székkal körbe. Ezután egy másik fiú ül a székre, s a játék kezdődik előlről.

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások

Mit adsz a lovamnak? 310. o.)

Most viszik, most viszik (kiválasztós körjáték)

Galambod (Maros)

Most vi - szik, most vi - szik Da - ni - ká - né lá - nyát.
Bí - bor - ba, bár - sony - ba, a - rany - ko - szo - rú - ba.
Nem a - dom a lá - nyom a - rany - hin - tó nél - kül,
Ab - ba pe - dig hat ló le - gyen, mind a hat - nak a - rany - far - ka le - gyen.

Kérő: Kakas-bakas jó napot!

Danikáné: Réce-ruca fogadom!

Mit kerüli, mit fordulja az én házam táját?

Kérő: Elszeretném venni a legszebbik lányát.

Danikáné: (kiszámolja) Rútabbnál rútabb, csúfabbnál csúfabb.

Te vagy a legszebb, te menjél vele.

Körbe állva játszunk, kiválasztunk két játékost az egyik a körön belül „Danikáné” a másik a körön kívül „Kérő” ellentétes irányba halad. A körbe haladó játékosok énekelnek. Az ének végén megállnak és a két kiválasztott játékos között elkezdődik a párbeszéd. A párbeszéd után a „Kérő” megfogja a „Danikáné” által kiszámolt játékos kezét és a következő ének alatt már ketten haladnak a körön kívül. Addig játszunk a játékot, amíg a „Kérő” mindenkit elvisz a nagy körből. Ezután a kialakult sor réte sszerűen betekeredik, majd kitekeredik.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Danikáné 1381 sz., 162.o.)

Felhasznált és ajánlott szakirodalom:

Ssz.	Szerkesztő	Cím	Helység	Kiadó	Év	Egyébb
1.	Borsai Ilona, Haider Edit, Kovács Ágnes	Bújj, bújj, zöld ág..., - népi gyermekjátékok	Budapest	Móra Ferenc Könyvkiadó	1976	
2.	Balázs Márton	Adatok Kovászna vármegye Néprajzához	Sepsiszentgyörgy	Nyomtatta a Jókai nyomda Rt.	1942	
3.	Balázsne Szűcs Judit, Szaitzné Gregorits Anna	Szabadon, Játékosan, Örömmel, a complex foglalkoztatás kézikönyve	Budapest	Szort BT. Kiadó	1998	
4.	Barabás László	Aranycsitkók, maszkurák, királynék, Erdélyi Magyar dramatikus népszokások	Marosvásárhely	Mentor Kiadó	2000	
5.	Bartók Béla, Kodály Zoltán	A Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok	Budapest	Zeneműkiadó Vállalat	1951	A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából készült, Sajtó alá rendezte Dr. Kerényi György

6.	Both Zsuzsa-Erika	A játék szerepe egy hagyományos közösségben	Kolozsvár	Babeş Bolyai T. E., Bölcsészstudományi Kar, Magyar Néprajz és Antropológia Intézet	2006	Szakedolgozat
7.	Buka László	Találnál csodafiú szarvast – válogatott írások a regölésről	Debrecen	Magányos Kiadó	1997	
8.	Czinóber Klára, Wirkerné Vasvári Éva	Játék – mozdulat - tánc	Budapest	Hagyományok Háza	2008	
9.	Demény István Pál, Gazda Klára, Keszeg Vilmos, Pozsony Ferenc, Tánczos Vilmos	Magyar Népi Kultúra, Alapfogalmak. Folklór. Anyagi kultúra.	Kolozsvár	Erdélyi Tankönyvtanács	2000	
10.	Dömötör Tekla	Néprajz mindenkinek, Régi és mai magyar népszokások	Budapest	Az anyanyelvi konferencia védnöksége és a hazafias népfrent kiadványa	1986	
11.	Falvay Károly	Ritmikus mozgás - énekes játék	Budapest	Országos Pedagógiai Intézet	1990	

12.	Falvay Károly	Ritmikus mozgás - énekes játék	Budapest	A szerző kiadása, Borsodi Nyomda Kft.	1994	Második változatlan kiadás
13.	Faragó József, Fábíán Imre	Bihari gyermekmondókák	Bukarest	Kriterion Könyvkiadó	1982	
14.	Forrai Katalin	Ének zene az óvodában	Budapest	Zeneműkiadó	1974	
15.	Forrai Katalin	Ének zene az óvodában	Budapest	Editio Musica	1993	
16.	Gabnai Katalin	Drámajátékok. Színházi Füzetek III.		Marczibányi Téri Művelődési Központ	1993	
17.	Gazda Klára	Gyermekvilág Esztelneken	Bukarest	Kriterion Könyvkiadó	1980	Néprajzi monográfia
18.	Gazda Klára	Gyermekvilág Esztelneken	Budapest	Ős-kép kiadó	2008	Néprajzi monográfia
19.	Hajdu Gyula	Magyar népi játékok gyűjteménye	Budapest	Sport	1971	
20.	Jankovics – Hoppál – Nagy - Szemadám				1997	
21.	Keszler Mária	Magyar Népi Gyermekjátékok Ének-zene szakköri füzet 2.	Budapest	Tankönyvkiadó	1977	Írták: Borsai Ilona Hajdu Gyula Igaz Mária
22.	Kiss Áron	Magyar gyermekjáték-gyűjtemény 1891	Budapest	Könyvértékesítő vállalat	1984	Tudománytár, Bibliográfiai függelékkel

23.	Kiss Áron	Magyar gyermekjáték-gyűjtemény	Budapest	Holnap kiadó Kft.	2000	
24.	Kodály Zoltán	Zene az óvodában	Budapest	Zeneműkiadó	1954	
25.	Kodály Zoltán	Visszatekintés I. Kötet	Budapest	Zeneműkiadó	1982	
26.	Komáromi Lajosné	A játék természetes örömeivel – Ének-zenei nevelés óvodai gyakorlatomban	Lakitelek	Antológia Kiadó	2006	
27.	Borsai Ilona, Haider Edit, Kovács Ágnes	Kivirágzott a diófa... Népi gyermekjátékok	Budapest	Móra Ferenc könyvkiadó	1977	Népzenei munkatárs: Borsai Ilona A kötet anyagát válogatta és a játékokat feldolgozta: Haider Edit
28.	Lázár Katalin	Népi játékok (Jelenlévő múlt)	Budapest	Planétás Kiadó	1997	2., változatlan kiadás
29.	Lázár Katalin	Gyertek, gyertek játszani I. kötet	Budapest	Eötvös József Könyvkiadó	2002	1. A népi játékok elmélete 2. Válogatás erdélyi és moldvai játékokból

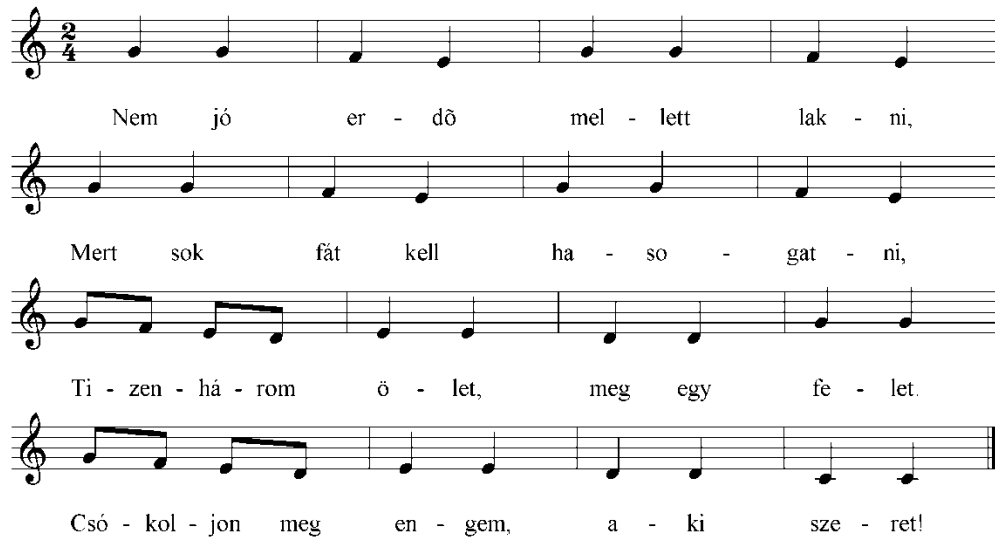
30.	Lázár Katalin	Gyertek, gyertek játszani! II.	Budapest	Eötvös József Könyvkiadó	2004	Játékközlés: Dunántúl
31.	Lázár Katalin	Gyertek, gyertek játszani! III.	Budapest	Eötvös József Könyvkiadó	2006	Játékközlés: Játékközlés Észak (Galgamente – Palocok – Zobor vidék)
32.	Lázár Katalin	Gyertek, gyertek játszani! IV.	Budapest	Eötvös József Könyvkiadó	2008	Játékközlés: Játékközlés Alföld
33.	Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes	Gyermeklélektan	Budapest	Gondolat Kiadó	1970	
34.	N. Bartha Károly – Gönyey Sándor, Kodály Zoltán – Lajtha László, Svhwartz Elemér – Solymossy Sándor, Szendrey Ákos – Szendrei Zsigmond	A magyarság néprajza IV. kötet, A magyarság szellemi néprajza – zene – tánc – szokások – hitvilág – játék -	Szekszárd	Babits- Magyar Amerikai Kiadó Rt	1992	Hasonmás kiadás

35.	P. Buzogány Árpád	Csípős túrót vegyenek! Udvarhelyszéki gyermekjátékok	Székelyudvarhely	Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont, Udvarhelyszék Kulturális Egyesület	2012	
36.	Pozsony Ferenc	Adok nektek aranyvesszőt	Csíkszereda	Pro-Print Könyvkiadó	2000	Dolgozatok erdélyi és moldvai népszokásokról
37.	Prezmer Boglárka	Drámajátékok, drámapedagógia - szillabusz	Kolozsvár	Babeş Bolyai T. E. Neveléstudományi Kar Kiadója	2002	
38.	Seres András	Barcasági magyar népköltészet és népszokások	Bukarest	Kriterion Könyvkiadó	1984	
39.	Tátrai Zsuzsanna, Karácsony Molnár Erika	Jeles napok, ünnepi szokások (Jelenlévő múlt)	Budapest	Planétás Kiadó	1997	2., változatlan kiadás
40.	Tátrai Zsuzsanna	A pünkösdnek jeles napján	Budapest	Akadémia Kiadó	2010	Pünkösd a 19-20. századi Magyar Néphagyományban
41.	Vasas Samu	A kalotaszegi gyermek		Kráter Kiadó- Colirom Rt	1993	A személyiségfejlődés néphagyományai Kalotaszegen

42.	Veress Péter Ilona	Mezőcsávi gyermekfolklór	Bukarest- Kolozsvár	Kriterion Könyvkiadó	2002	Faragó József ajánlásával
43.	Veress Péter Ilona	Mezőcsávi gyermekfolklór	Kolozsvár	Kriterion Könyvkiadó	2009	Faragó József ajánlásával Második kiadás

Nem jó erdő mellett lakni (párválasztó körjáték)

Arad (Partium)

Nem jó er - dő mel - lett lak - ni,
Mert sok fát kell ha - so - gat - ni,
Ti - zen - há - rom ö - let, meg egy fe - let.
Csó - kol - jon meg en - gem, a - ki sze - ret!

Körbejárva énekelve játsszuk. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az ének végén valakit a nagykörből (fiúk lányokat, a lányok pedig fiúkat) megölel és a következő énekre együtt táncolnak. A dallam végén mindkettő megölel valakit és egymással táncolnak. Addig játsszuk, amíg mindenki megtalálja a párját.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Erdő mellett nem jó lakni..., 6 sz., 179.o.)

Ostoring, ostoring (kifordulós körjáték)

Arad (Partium)

Os - tor - ing, os - tor - ing, os - tor - in - gos cér - na,

Szép lány, Ma - ris - ka, for - dulj an - gyal - mód - ra.

Egymás kezét fogva, énekelve, ritmikus járással elindulunk körbe. Akinek a nevét énekeljük, az kifelé fordul a körből és a többiek kezét fogva így halad tovább. A gyermekek nevét sorba énekeljük, és addig tart a játék, amíg mindenki kifordul.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

464. o., 780. sz.)

Peszternákum peszternák (vonulósos játék)

Nagyszalonta (Bihar)

Pesz - ter - ná - kum pesz - ter - nák, jön - nek már a ka - to - nák.
Főz - zünk né - kik ga - lus - kát, min - den - fē - le ká - posz - tát.

Eszternákum peszternák,

Most jönnek a katonák.

Megverik a rézdobot,

Kihívják a hadnagyot.

Hadnagy uram, jó napot,

Adjék egy kis cibakot.

Mer' ha nem ad cibakot,

Betöröm az ablakot.

Sárgarépa, peszternák,

Jönnek már a katonák.

Aki nem lép egyszerre,

Nem kap rétest estére.

Mer' a rétes nagyon jó,

Rossz bakának nem való.

Egymás mögé állunk sorba és ritmikusan lépegetve, énekelve haladunk.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

624. o., 1049. sz.)

Réten kaszál egy fiú (párválasztó körjáték)

Csávás (Maros)

Ré - ten ka - szál egy fi - ú, a - ra - nyos fi - úcs - ka.
A ka - szá - ját pen - ge - ti, a ka - lap - ját len - ge - ti,
Úgy hív - ja a pár - ját, a kis Ró - zsi - ká - ját.

Körbejárva, énekelve játsszuk. Egy kiválasztott játékos a kör közepén ellentétes irányba halad. Az ének végén kiválaszt egy másik játékost a körből (fiúk lányokat, a lányok fiúkat), akivel az ének alatt kézen fogva forognak. A következő dallamra mindketten új párt választanak és így folytatódik a játék. Addig játsszuk, míg mindenki megtalálja a párját.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Réten kaszál egy fiú, 1421 sz., 179.o.)

Süss fel nap, fē - nyes nap,

Ker - tek a - latt a bá - rá - nyok meg - fagy - nak.

Süss fel nap, fényes nap,
Kertek alatt a gyerekek megfagynak.

Süss fel, nap (naphívogató)

Beresztelke (Maros-Torda)

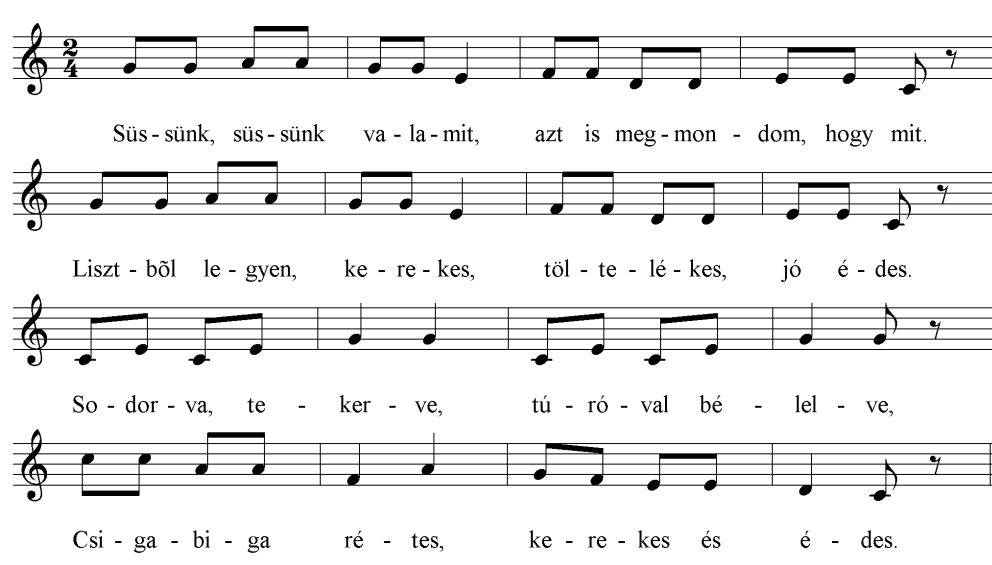
Süss fel, nap, süss fel, nap, Is - ten na - pocs - ká - ja,
Ker - tek a - latt tyú - kok van - nak, majd meg - fagy a lá - bok!

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Süss fel, nap, 233.o.)

Süssünk, süssünk valamit (vonulósos körjáték)

Gyergyóújfalu (Csík)

Süs - sünk, süs - sünk va - la - mit, azt is meg - mon - dom, hogy mit.

Liszt - böl le - gyen, ke - re - kes, töl - te - lé - kes, jó é - des.

So - dor - va, te - ker - ve, tú - ró - val bé - lel - ve,

Csi - ga - bi - ga ré - tes, ke - re - kes és é - des.

Egymás kezét fogva énekelve, ritmikusan haladunk. Tetszés szerint különböző térformákat alakíthatunk ki, majd a végén, mint a rétest betekerjük. Miután betekertük jelképesen sok-sok finomsággal megszórjuk és megkóstoljuk.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

685. o., 1153. sz.)

Szarkatánc (páros-szökdelő játék)

Szék - Forrószeg (Mezőség)

Szar-ka va-gyok ug-rá-lok, húst e-szek ha ta-lá-lok.

Be-szél-ni csak ta-nu-lok, de lop-ni már jól tu-dok.

Szar-ka me-gyen be-rek-be, vi-szi far-kát cser-reg-ve.

Szar-ka me-gyen be-rek-be, vi-szi far-kát cser-reg-ve.

Párossával összefogózva leguggolunk. Énekelve, ritmikus szökdeléssel jobbra-balra ugrálunk.

(Both Zsuzsa Erika: Államvizsga dolgozat

Szarkatánc)

Széles a Duna (ügyességi körjáték)

Csávás (Maros)

Szé - les a Du - na, ma - gas a part - ja.

Nincs o - lyan le - ány, ki át - u - gor - ja.
le - gény,

Szé - kely Zsó - fi át - ug - rot - ta, sá - ros lett a ci - pő sar - ka.
Sza - bó Pis - ti

Ez ám a le - ány!
le - gény!

Egymás kezét fogva, ritmikusan körbejárva éneklünk. Egy kiválasztott játékos, a kör közepén „Ki átugorja” szövegrésznél, egy előre elhelyezett, tárgyat ugrik át, majd helyet cserél egy általa kiválasztott játékosal, akinek ugyanez a feladata. Addig játszunk a játékot, amíg mindenki sorra kerül.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklór

Széles a Duna, 1499 sz., 214.o.)

Szerdán viszik lányokat (vonulósos körjáték)

Kölcse (Szatmár)

Szer - dán vi - szik lá - nyo - kat, a leg - szeb - bik lá - nyo - kat.

Gyöngy, gyöngy, gyöngy, gyöngy asz - szo - nyá - nak,

Gyöngy - ko - szo - rút a lá - nyá - nak,

Vesz - szőt, vesz - szőt a há - tá - ra, hogy sen - ki se lás - sa.

(vagy: ró - zsát, ró - zsát a lá - nyá - nak,)

Egymás kezét fogjuk és énekelve ritmikusan körben járunk. Egy kiválasztott játékos a körön kívül ellentétes irányba haladva az ének végén (ha sokan vagyunk, akkor már az ének közben is) megérint valakit (a fiúk lányokat és a lányok fiúkat) akit magával visz. Addig énekeljük, amíg a körben csak két játékos marad. Ezután a kör betekeredik, miközben mondjuk ritmikusan „Zárd bé kapu, zárd bé, kapu”. Amikor betekeredik a kör, akkor irányt váltva azt mondjuk: „Nyílj ki, kapu, nyílj ki, kapu”. Addig mondjuk, amíg ismét kialakul a nagy kör, miután a játék kezdődhet előlről.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

474. o., 796. sz.)

Tarts kaput (bújós-vonulós játék)

Tunyog (Szatmár)

Kiválasztunk két játékost, akik kézen fogva kaput tartanak. A többi játékos énekelve át bújik a kapun, majd vonulósos formában tovább haladnak. Egy játék alkalmával, ez tetszés szerint többször is ismétlődhet.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

49. o., 104. sz.)

Tente baba, tente (altató dal)

Gyimesközéplök (Csík)

Ten - te ba - ba, ten - te, itt van már az es - te,
Csil - la - gok az é - gen, kö - szön - get - nek szé - pen.

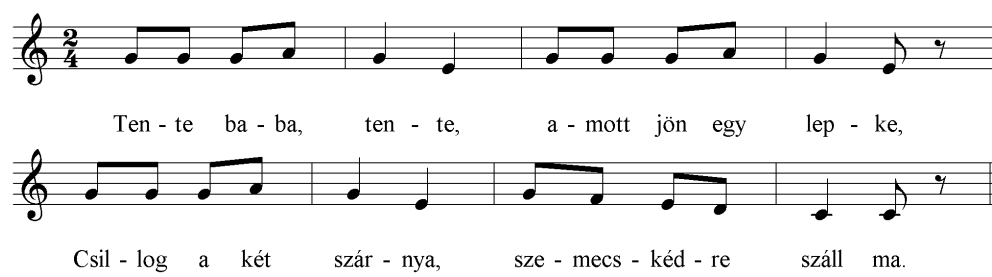
Amikor a kisbabát el akarjuk altatni, így dalolunk neki.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Tente, baba, tente, 241.o.)

Tente baba, tente (altató dal)

Galambod (Maros)

Ten - te ba - ba, ten - te, a - mott jön egy lep - ke,
Csil - log a két szár - nya, sze - mecs - kéd - re száll ma.

Szép meseországról, tündérr királ yságról,
Mesél csodaszépet, hunyd le szemecskédet.

Tente baba, tente, itt van már az este,
Jó anyácskád ringat, dalocskával altat.

Aludj, ingó-bingó, piciny rózsabimbó,
Majd felkel a hajnal, fülemüle dallal.

Amikor a kisbabát el akarjuk altatni, így dalolunk neki.

(Veress Péter Ilona: Mezőcsávási gyermekfolklor

Altatók, 34 sz., 34.o.)

Tök-tök, dinnye (ügyességi-kendős játék)

Arad (Partium)

Tök - tök, diny - nye, bú - za, di - nnye zöld á - ga, zöld le - ve - le,
Pi - ros, bar - na, zöld fes - té - ke, ken - dő el - ej - töcs - ke,
Ken - dő fel - ve - vőcs - ke. Tü - zet vi - szek, ne lás - sá - tok,
Ha lát - já - tok, se mond - já - tok, ken - dő el - ej - töcs - ke, ken - dő fel - ve - vőcs - ke!

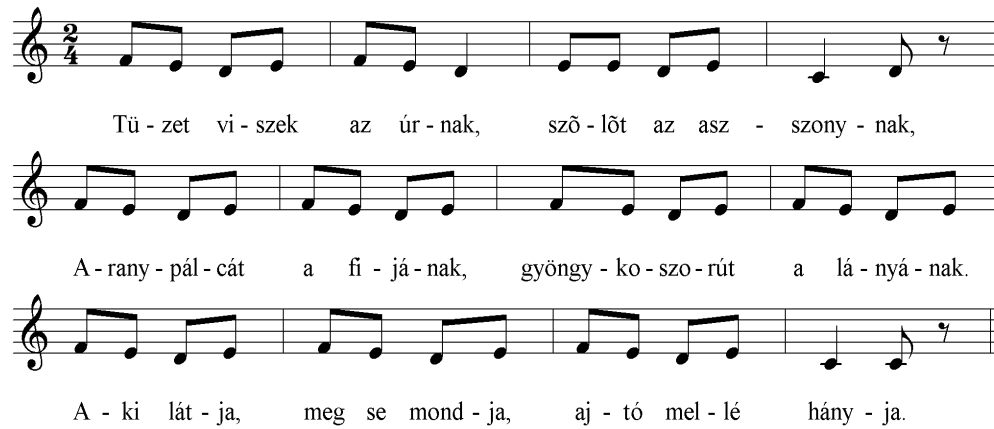
Körbe állva játsszuk. Egy kiválasztott játékos, kezében a kendővel körön kívül körbejár. Az ének alatt bármikor, valakinek a vállára dobja a kendőt és elszalad. Ha a megjelölt játékos egy kör alatt elkapja az őt megjelölő gyereket, - és még a száját is meg tudja törölni - akkor visszaáll a helyére és a másik játékos még egyszer próbálkozik. Egy kör szaladás alatt, ha nem kapja el, akkor ő szalad tovább a kendővel, valakinek a vállára dobja... és folytatódik a játék.

(Kiss Áron: Magyar gyermekjáték gyűjtemény

Tök-tök, dinnye..., 143.o.)

Tüzet viszek az úrnak (ügyességi-kendős játék)

Avasújváros (Szatmár)

Tü - zet vi - szek az úr - nak, sző - lőt az asz - szony - nak,
A - ran - y - pál - cát a fi - já - nak, gyöngy - ko - szo - rút a lá - nyá - nak.
A - ki lát - ja, meg se mond - ja, aj - tó mel - lé hány - ja.

Körbe állva játszunk. Egy kiválasztott játékos, kezében a kendővel körön kívül körbejár. Az ének alatt bármikor, valakinek a háta mögött leejti a kendőt és tovább megy. Ha visszaér a megjelölt játékosig és az még nem vette észre, hogy ő a kiválasztott akkor helyet cserélnek és folytatódik a játék. Amennyiben észrevette, szaladni kezdenek. Ha a megjelölt játékos egy kör alatt elkapja a kendőt ledobó játékost, akkor visszaáll a helyére és a másik játékos még egyszer próbálkozik. Egy kör szaladás alatt, ha nem kapja el a kendőt ledobó játékost, akkor az ő helyét foglalja el és akinél a kendő van tovább folytatja a játékot egy másik megjelölt játékossal.

(Bartók Béla, Kodály Zoltán: A Magyar Népzene Tára I., Gyermekjátékok

56. o., 119. sz.)

Tüzet viszek, ne lássátok (ügyességi-kendős játék)

Marosfelfalu (Maros-Torda)

Tü - zet vi - szek, ne lás - sá - tok, ég a ru - hám, ne had - já - tok,
Te - ke - re - dik, vil - lám - zik, ré - pát vi - szek el - ad - ni,
Ha va - la - ki meg - ve - szí, az - tat bi - za jól te - szí!

Körbe állva játsszuk. Egy kiválasztott játékos, kezében a kendővel körön kívül körbejár. Az ének alatt bármikor, valakinek a háta mögött leejti a kendőt és tovább megy. Ha visszaér a megjelölt játékosig és az még nem vette észre, hogy ő a kiválasztott akkor helyet cserélnek és folytatódik a játék. Amennyiben észrevette, szaladni kezdenek. Ha a megjelölt játékos egy kör alatt elkapja a kendőt ledobó játékos, akkor visszaáll a helyére és a másik játékos még egyszer próbálkozik. Egy kör szaladás alatt, ha nem kapja el a kendőt ledobó játékos, akkor az ő helyét foglalja el és akinél a kendő van tovább folytatja a játékot egy másik megjelölt játékosal.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Tüzet viszek 1. (kendős játék), 184.o.)

Tüzet viszek, ne lássátok (ügyességi-kendős játék)

Beresztelke (Maros-Torda)

Tü - zet vi - szek, ne lás - sá - tok, ég a ru - hám ne had - já - tok,
Csi - ri - bin, csi - ri - bon!

Körbe állva játsszuk. Egy kiválasztott játékos, kezében a kendővel körön kívül körbejár. Az ének alatt bármikor, valakinek a háta mögött leejti a kendőt és tovább megy. Ha visszaér a megjelölt játékosig, és az még nem vette észre, hogy ő a kiválasztott akkor a kendővel megmosdatják. Helyet cserélnek, majd ő folytatja a játékot. Amennyiben észrevette, szaladni kezdenek. Ha a megjelölt játékos egy kör alatt elkapja a kendőt ledobó játékost, akkor visszaáll a helyére és a másik játékos még egyszer próbálkozik. Egy kör szaladás alatt, ha nem kapja el a kendőt ledobó játékost, akkor az ő helyét foglalja el és akinél a kendő van tovább folytatja a játékot egy másik megjelölt játékosal.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Tüzet viszek 2. (kendős játék), 185.o.)

Tüzet viszek, ne lássátok (ügyességi-kendős játék)

Krizba (Brassó)

Tü - zet vi - szek ne lás - sá - tok,
Ha lás - sá - tok se mond - já - tok,
Ég, ég a ru - há - tok.

Kört alkotunk, majd egy kiválasztott játékos, a körön kívül kendővel a kezében az ének alatt körbe jár. A körbejáró játékos tetszés szerint az ének alatt valaki mögé ledobja a kendőt és tovább halad. Ha észrevette, szaladni kezdenek egymás után. Ha a megjelölt játékos egy kör alatt elkapja a kendőt ledobó játékos, akkor visszaáll a helyére és a másik játékos még egyszer próbálkozik. Amennyiben nem vette észre a megjelölést, s a zsebkendő hordozó játékos visszaért, akkor felveszi a kendőt és rácsap a kendővel, miközben azt mondja „Kotlós”. Ez azt jelenti, hogy a kör közepén guggolva addig kell várnia, amíg egy másik „Kotlós” ki nem váltja.

(Seres András: Barcasági magyar népköltészet és népszokások)

Tüzet viszek, ne lássátok! 284.o.)

Újévi köszöntő

Szék (Mezőség)

Ez új i - dő, új - esz - ten - dő most kezd ú - jul - ni,
Ú - ju - lá - sát, víg ö - röm - mel kezd - jük hir - det - ni.

Hirdeti már a Messiást eljöttek lenni,
Legyetek a nagy Istennek mind új hívei.

Úr Jézusunk, mint Krisztusunk, áldjál meg minket!
Bor, búzával, békességgel látogass minket!

Eltölt már egy ősztendő, melyben bánkódtunk,
Bánatkba, siralomra sokszor jutottunk.

Jutott hozzánk egy új idő, melyben vigadjunk,
Vígágunkba, az Istennek hálákat adjunk!

(Tátrai Zsuzsanna, Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások
Újévköszöntés, 27-28. o.)

Úszik a ruca a fekete tóba' (párválasztó-leánykérő körjáték)

Parajd (Udvarhely)

Ú - szik a ru - ca a fe - ke - te - tó - ba',
Ké - szül a ki - rály - né nagy Len - gyel - or - szág - ba.

Körbeállva játsszuk, kiválasztunk két játékost, egy fiút és egy lányt. A kislány a kör közepébe áll, aki a királyné szerepét játssza, a kisfiú a körön kívül halad, aki a kérő. A körben álló gyermekek énekelve haladnak.

A nagykör megáll, a királyné és kérő az álló gyermekek karjai fölött kezet fognak és elkezdődik az énekes párbeszéd.

Jó na - pot, jó na - pot, Er - zsé - bet ki - rály - né,
El sze - ret - ném ven - ni e - gyik leg - szebb lá - nyát.

A kérő és a királyné elengedik a kezüket és elindul a kör. *(Ismét éneklük az első dallamot, amíg a királyné kiválaszt két kislányt, de a kérőnek egy harmadik kislány tetszik, akit a végén ugyancsak erre a dallamra megtáncoltat.)

Nem sze - re - tem, nem ked - ve - lem, csú - fabb - nál csú - fabb,
Rú - tabb - nál rú - tabb, te gye - re ve - lem!

Az ének végén a kérő valakinek a nagykörből megfogja a kezét és magával viszi a körön kívül. Addig játsszuk, amíg mindenkit elvisz a kérő.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Úszik a ruca, 228-230.o.)

*Az eredeti játékleírás ki van egészítve, a szerzők által javasolt játék változattal.

Viszik már, viszik már Danikáné lányát (kiválasztós körjáték)

Kisgörgény (Maros-Torda)

Vi - szik már, vi - szik már Da - ni - ká - né lá - nyát,
Bí - bor - ba', bár - sony - ba' le - tye - fi - tye fő - kö - tő - be',
Bí - bor le - pe - dő - be'.
Nem a - dom a lá - nyo - mat a - rany - hin - tó nél - kül,
Ab - ba' pe - dig hat ló le - gyen, mind a hat - nak a - rany - far - ka le - gyen!

Körbeállva játsszuk, kiválasztunk két játékost az egyik a körön belül, a másik a körön kívül ellentétes irányba halad. A körbe haladó játékosok énekelnek, és amikor a dallam végére érkezünk akkor a körön kívül haladó kiválasztott játékos magával visz valakit a nagykörből és már ketten haladnak tovább. Addig játsszuk a játékot, amíg mindenkit elvisz a nagy körből a kijelölt játékos.

(Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I. kötet

Viszik már, viszik már, 227.o.)